Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجیک

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ӯзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ӮЗБЕКИСТОН

13 апрели соли 2002. Шанбе № 27 (12770)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 18.20 имзо гардид.

Муҳокимаи иҷрои вазифаҳо ва нақшаҳо

Дар Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон маҷлис бахшида ба рафти ислоҳоти иҷтимоиву иқтисодӣ дар семоҳаи аввали соли ҷорӣ дар вазорату идораҳое, ки ба таркиби Маҷмӯи иҷтимоӣ шомиланд, иҷрои Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар бораи тадбирҳо оиди амалӣ гардондани Барномаи озодкунӣ ва амиқгардонии ислоҳот дар соҳаҳои сиёсӣ, иқтисодӣ ва маънавии ҷамъият, таъмини амнияти мамлакат ва Барномаи давлатии «Соли эъзози куҳансолон» ба амал омада, таҳти сарпарастии Ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ҳамидулло Кароматов гузашта, иштирокдорони он рафти иҷрои вазифаву нақшаҳои пешбинигардидаро ҳамаҷониба муҳокима намуданд.

Чуноне ки зикр ёфт, соли гузашта дар вазорату идораҳои маҷмӯи иҷтимоӣ комёбиҳо ва натиҷаҳои муайян дар бобати амалӣ гардондани ислоҳот ба даст омаданд. Барномаи давлатии ислоҳсозии низоми тандурустӣ собитқадамона амалӣ гардонда мешавад. Ҳоли ҳозир марҳилаи аввали ислоҳот дар ин соҳа бомуваффақият ба анҷом мерасад. Аз он ҷумла дар шаҳри Тошканд кушода шудани Маркази илмии ҷумҳурии кӯмаки оҷилии тиббӣ натиҷаи ислоҳоти мазкур ба ҳисоб меравад. Бо ҳамин васила дар соли 2002 дар низоми тандурустии ҷумҳурият марҳилаи аввали ба вуҷуд овардани сохтори наве анҷоми худро ёфт, ки дорои нерӯи пурқувват мебошад.

Ба муносибати Соли эъзози куҳансолон эълон гардидани соли кунун дар мамлакатамон аз нигоҳи иҷтимоӣ ҳифз намудани табақаҳои камбизоати аҳолӣ, баланд бардоштани сатҳи зиндагонии онҳо боз ҳам пурзӯр гардид, дар бобати таъмини ҳифзи манфиатҳои куҳансолон корҳои зиёде ба иҷро расонда мешаванд. Расондани кӯмаки ройгони тиббӣ ба собиқадороне, ки меҳнати фидокорона кардаанд, ба куҳансолон расонда додани доруворӣ зарурӣ хуб ба роҳ монда мешавад.

Дар айни замон дар мамлакати мо барои баркамол ба воя расидани авлоди наврас диққату эътибори калон дода мешавад. Фаъолияти Комиссияи оид ба ноболиғони назди Девони Вазирон ҳамаҷониба таҳлил гардида, дар бобати беҳтар кардани доираи амалиёти он чораву тадбирҳо андешида шуданд. Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо, такмил додани низоми бо китобҳо таъмин кардани мактабхонони мактабҳо дар ноҳияҳои дурдасти мамлакат, дар байни ҷавонон тарғиб кардани тарзи солими ҳаёт собитқадамона ба амал бароварда мешавад. Дар ин бобат ташкил намудани мусобиқаҳои мухталиф, ба роҳ мондани бозиҳои варзишии миллӣ аҳамияти калон касб мекунад.

Дар маҷлис ҳамчунин ба камбудиву хатоҳое низ диққату эътибори калон нигаронда шуд ва оиди бартараф кардану роҳ нагузоштан ба онҳо чораву тадбирҳо андешида шуданд.

(Хабарнигори мо).

«Оқсарой»-и нави Шаҳрисабз

Ба қарибӣ мо ҷашни 666-солагии зодрӯзи Соҳибқирон Амир Темурро қайд намудем. Дар Шаҳрисабз, ки гузаштаи бузурги мо дида ба дунё кушодааст, имсол 2700-солагии худро ҷашн мегирад. Муҳити идона ба ин муносибат боз бо як санаи фархунда саршор гардид. 10 апрел дар ин ҷо маросими кушоиши расмии корхонаи муштараки «Оқсарой тӯқимачӣ ЛТД» ба амал омад, ки бо саъю кӯшиши муштараки тадбиргарони Ӯзбекистон, Туркия ва Ҷопон дари худро боз намудааст.

Барои иштирок ба тантанаҳо ба Шаҳрисабз ҷонишини аввали Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Козим ТӮЛАГАНОВ, ҷонишини Нахуствазир Мираброр УСМОНОВ, раиси Ассотсиатсияи «Ӯзбекенгилсаноат» Ботир ЭРГАШЕВ, раиси садорати Бонки Миллии фаъолияти берунии иқтисодӣ Зайниддин МИРХОҶАЕВ, намояндагони сафоратхонаҳои Туркия ва Ҷопон, фирмаи «Бурсел» ва Корпоратсияи «Мицубиси»-и Ҷопон омаданд.

Маросими мунтантанро ҳокими вилояти Қашқадарё Бахтиёр Ҳамидов кушод.

Дар маросим ҷонишини аввали Нахуствазири ҷумҳурият К.Тӯлаганов суханронӣ кард. Вай зикр намуд, ки корхонаи муштарак, ки бо ҳамкории тадбиргарони Ӯзбекистон, Ҷопон, Туркия сохмон дода шудааст, комёбии на танҳо сокинони Шаҳрисабз, балки тамоми халқи Ӯзбекистон мебошад.

Сафири Фавқулодда ва Мухтори Туркия дар мамлакатамон Решит Эман ва мушовири сафири Ҷопон Имашахи Хироюки собитқадамона рушд ёфтани ҳамкории серҷонибаи иқтисодиро байни мамлакатҳоямон зикр намуда, гуфтанд, ки ба туфайли дар мамлакатамон амалӣ гардондани сиёсат таҳти сарпарастии Президент Ислом Каримов дар бобати дилпурии сармоягузорони хориҷӣ баояндаи Ӯзбекистон мақоми муҳимро ишғол менамояд.

Дар тадбир намояндаи фирмаи «Бурсел» Бурҳон Энуштекин ба Козим Тӯлаганов калиди рамзии корхонаи муштаракро супурд. Ва калиди мазкур ба дасти сардиректори «Оқсарой тӯқимачӣ ЛТД» Зайниддин Боқиев дода шуд.

Бофанда Маҳлиё Умарова зикр намуд, ки ҷавонони Шаҳрисабз аз корхонаи муштарак фахру ғурур мекунанд ва нисбати Президент барои ғамхориаш ва диққату эътибораш ба авлоди наврас миннатдорӣ баён кард.

Сохтмони «Оқсарой тӯқимачӣ ЛТД», ки таъсисгарони он Ҷамъияти саҳҳомии «Садо»-и Шаҳрисабз, Корпоратсияи «Мицубиси»-и Ҷопон ва фирмаи «Бурсел»-и Туркия мебошанд, моҳи сентябри соли 2000 оғоз ёфт. Мувофиқи нақшаи корхона, ки арзиши лоиҳавиаш ба 66.766 миллион доллари ИМА баробар буда, дар бадали 24 моҳ ба истифода супурда мешуд. Дар асл он чор моҳ пеш аз мӯҳлат ба истифода супурда шуд. Ба он аз ҷониби «Садо» дар шакли иншоот ва асбобу ускуна 8.05 миллион доллар, аз «Бурсел» ва «Мицубуси» бошад, 11.237 миллион доллар сармоя гузошта шуд. Барои хариди дастгоҳ ва сохтмон Бонки ҳамкории байналхалқии Ҷопон ба сифати воми имтиёзнок 47.479 миллион доллар пешкаш намуд. Корхона соле 6110 тонна нахи пахтаро аз нав кор мекунад. Аз он 4800 тонна калоба, 2000 тонна газвори кешбофӣ тайёр карда мешавад. Мувофиқи ҳисобу китоби пешакӣ ҳаҷми солонаи содирот ба 20.9 миллион доллар баробар буда, сад фоиз маҳсулот ба содирот роҳ пеш мегирад. Ба туфайли корхонаи мазкури муштарак 640 нафар бо шуғли доимӣ фаро гирифта мешаванд. Ҷавонписарону духтарон дар курсҳои махсус таҳсил карда, алҳол ба идораи дастгоҳҳои мураккаб шурӯъ намуданд. Дар ин ҷо ба ғайр аз бинои маъмуриву истеҳсолӣ иншоотҳои таъиноти маданиву маишӣ ва варзишӣ, иҷтимоӣ низ арзи ҳастӣ мекунанд.

Дар бораи корхонаи мазкур менеҷери лоиҳавии Корпоратсияи «Мицубуси» Ташуяка Суга чунин мегӯяд:

— Пахта боигарии Ӯзбекистон аст. Мо ҳамеша шумоёнро дар бобати азнавкоркарди пахта, ба содирот баровардани маҳсулоти тайёр аз он ҷонибдорӣ мекунем. Ва он кори ниҳоят муфид аст. Сармоягузорӣ ба ин соҳаи Ӯзбекистон фоидаи калон мебахшад.

Аз гуфтаҳои шарики хориҷӣ хулоса бардошта, гуфтан мумкин аст, ки шарикони мо баояндаи дурахшони Ӯзбекистон боварии қатъӣ доранд. Бешак, ин боварӣ ба созмон додани корхонаҳои нав ба нав оварда мерасонад, ки ба мамлакатамон фоида хоҳад овард.

Дар ин ҷо як далелро ба хотир овардан ҷоиз аст. Соли гузашта шаҳри куҳани Шаҳрисабз ба рӯйхати дурдонаҳои мероси ҷаҳонии ЮНЕСКО шомил гардид. Дарҳақиқат, шаҳри мазкур аз ёдгориҳои таърихӣ саршор аст. Оқсарой, маҷмӯи Дорусаодат, масҷиди Ҳазрати Имом, мақбараи Ҷаҳонгир Мирзо ва дигар ёдгориҳо сарвати халқҳои ҷаҳон гардид ва таҳти ҳифозаи ҷомеаи ҷаҳонӣ қарор гирифт. Ва дар ин бобат маънои рамзие ҳаст, ки корхонаи нави муштарак ба худ номи «Оқсарой»-ро гирифтааст. Мо на танҳо бо замонавӣ, аз нигоҳи иқтисодӣ муфид ва аз ҷиҳати намуд зебо будани он фахру ғурур мекунем. Ва он ба мо номи ниёкони бузург, аз қабили Амир Темур, Шамсиддин Кулол, Муҳаммад Тарағайро ба хотир меоварад, ки дар хорихамон изҳои фаромӯшнопазирро боқӣ гузоштаанд.

(ӮзА).

Қарори Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Дар бораи даровардани тағйиротҳо ба таркиби Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон **қарор мекунад:**

1. Инҳо судяҳои Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон интихоб карда шаванд:

БАЛКИБОЕВА Жанагул Исмайловна
МАРДИЕВА Тӯлқиной Қосимовна
МИРАЛИМОВ Бахтиёр Деҳқонбоевич
МОРДОВИНА Ирина Константиновна
НАЗАРОВ Воҳид Маматалиевич
СУЮНОВА Дилбар Жолдасбоевна
ХАЛИЛОВ Дилмир Абдураҳмонович
ҲОШИМОВА Мухтабар Раҳматовна
ХУДОЙҚУЛОВ Зокир Нормуродович
ЯНГИБОЕВ Норқуввaт Қулназарович

2. Инҳо озод карда шаванд:

У.К.МИНГБОЕВ аз вазифаи Раиси Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар пойгоҳи ариза оид ба бад шудани саломатӣ.

К.АБДУВАЛИЕВА аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ба дигар кор гузаштан

Н.АБИДОВА аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ба дигар кор гузаштан

Р.А.АКБАРОВ аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ба дигар кор гузаштан

А.Т.АЛИМУҲАММЕДОВ аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ариза оиди ба нафақа рафтан

М.И.БОЗОРОВА аз вазифаи судяи суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ба дигар кор гузаштан

Э.ЙӮЛДОШЕВ аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон мувофиқи ариза ба муносибати ба нафақа рафтан

Я.А.ҚОДИРОВА аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ба дигар кор гузаштан

Т.Н.ҚОРАБОЕВ аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ба дигар кор гузаштан

Х.К.МАЛИКОВ аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ба дигар кор гузаштан

М.Н.МАШАРИПОВ аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ба дигар кор гузаштан

А.А.ПӮЛОДОВ аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ба дигар кор гузаштан

М.Ю.ТОШҚОРИЕВА аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон мувофиқи ариза ба муносибати ба нафақа рафтан

А.ТУРҒУНОВ аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ба дигар кор гузаштан

С.ХУДОЙНАЗАРОВ аз вазифаи судяи Суди Олии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба муносибати ба дигар кор гузаштанд.

Раиси Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон
Э. ХАЛИЛОВ.

шаҳри Тошканд,
5 апрели соли 2002.

Музди меҳнат тавассути карточкаҳои пластикӣ

Шӯъбаи дар Янгиер будаи Бонки миллии фаъолияти берунии иқтисодии Ӯзбекистон барои фароҳам овардани шароити қулай ба мизоҷони худ пайваста мекӯшад. Ба қарибӣ аҳли бонк ба яке аз мизоҷони худ — Нурхонаи алавии Сирдарё қулаии навбатиро фароҳам овард. Яъне, карточкаҳои пластикиро ҷорӣ намуд. Ин чунин маънӣ дорад, ки коркунон пули нақд не, балки карточкаҳои пластикиро мегиранд, ки дар он маблағашон ҷамъ мегардад. Аз ин рафтор миҷозон фоидаи дутарафа мебинанд. Аввало, ҳаёти худро суғурта мекунанд ва дар айни замон ба андозаи 36 фоизи солона даромади иловагӣ мегиранд.

Ба Аълоҳазрат, ҷаноби Ислом Каримов, Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Мӯҳтарам Президент Ислом КАРИМОВ,

Мулоқот бо Шумо ба ман шарафи калоне гардид. Аз эҳтиром ва эътиборатон сарам ба осмон расида, аз кӯмаку ҳамфикриатон миннатдор буданамро маълум карданӣ ҳастам.

Миннатдории худро барои ғамхориатон алоҳида зикр карданӣ ҳастам ва ба он эътимод дорам, ки ба бахти воҳӯрии минбаъда бо Шумо муяссар мегардам. Ба Шумо ва халқи Ӯзбекистон дархостҳои беҳтаринамро изҳор мекунам.

Бо камоли эҳтиром

Майкл Р. БЛУМБЕРГ.
мири шаҳри Нью-Йорк.

Маҷлиси комиссияи ҷумҳурӣ

Дар Бекобод маҷлиси Комиссияи ҷумҳурӣ оид ба назорат ва мутобиқсозии тайёркунӣ ва ба азнавкоркард супурдани оҳанпора, партовҳои маъдани сиёҳу ранга ба амал омада, дар он сарварони вазорату идораҳои дахлдор, ассотсиатсияҳо, ҳамчунин мақомоти минтақавии идора, ташкилотҳо оид ба ҷамъоварӣ ва супурдани ашёи хоми маъданӣ туфайлӣ иштирок намуданд.

Дар маҷлис, ки таҳти сарпарастии мушовири давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон И.Ҷӯрабеков гузашт, натиҷаҳои кори комиссия дар семоҳаи аввали соли кунун, ҳамчунин вазифаҳои минбаъда мавриди баррасӣ қарор гирифтанд.

Чуноне ки зикр ёфт, саноати маъдангудозӣ дар бобати собитқадамонаву суръати баланд бардоштани ислоҳотҳо мақоми махсус дорад, ки дар мамлакатамон ба рӯи об бароварда мешаванд. Дар давраи сипаришудаи соли кунун нақшаи пешбинигардида оид ба ҷамъоварӣ ва тайёркунии партовҳои маъдани сиёҳу ранга барзиёд иҷро гардид. Дар навбати худ он барои таъмини босамари иқтисодии корхонаҳо дар низоми Иттиҳодияи истеҳсолии саҳҳомии «Ӯзбекистон металлургия комбинати» мусоидат мекунад.

Ҳоли ҳозир комбинати мазкур ва ташкилотҳои ҳудудии он ба таъмини ташкилотҳои бинокорӣ, корхонаҳои саноатӣ, нақлиётӣ, кишоварзӣ бо масолеҳи бинокории нисбатан арзон диққату эътибори ҷиддӣ медиҳад. Маҳсулот аз маъдани рангаву сиёҳ ҳамчунин ба содирот бароварда мешавад.

Дар маҷлис зикр ёфт, ки вазифаи муҳими рӯз масъалаи ҷамъоварии оҳанпора ва партовҳои маъдани сиёҳу ранга ва сари вақт овардани онҳо ба комбинати маъдангудозӣ мебошад. Зарурати аз ҷиҳати моддӣ рағбатноксозии ташкилотҳое зикр гардид, ки супоришу фармоишҳоро оид ба тайёркуниву супурдани оҳанпораву партовҳои маъданҳои сиёҳу ранга барзиёд ба иҷро мерасонанд.

(ӮзА).

Оғози коркарди аввал

Пахтакорони ноҳияи Балиқчии вилояти Андиҷон ба коркарди аввалини байни қаторҳои пахта шурӯъ карданд. Дар ин бобат баҳодурони саҳрои хоҷагии ширкатии «Олимбек» намунаи ибрат мегарданд.

Дар хоҷагии мазкур ба тамоми 458 гектар пунбадонаро дар зери пардаи сунъӣ коштанд. Азбаски ҳаво мусоид омад, чигит неш зада, гектарҳои пурраро ҳосил намуд ва аз ин рӯ меҳнаткашони хоҷагӣ нисбати пешбинигардида бармаҳал ба коркарди байни қаторҳо шурӯъ карданд. Алҳол дар саҳроҳои он даҳ трактори нармкунанда кор карда, рӯзе ба ҳисоби миёна 50-60 гектар пахтазорро аз коркарди аввалин мебароранд. Ягонакунии ниҳолҳо ҳам оғоз ёфт.

— Соли кунун аз ҳарвақта дида ҳосили барвақтӣ рӯёнда, нақшаро барзиёд иҷро карданием, — мегӯяд раиси садорати хоҷагии ширкатии мазкур Ғуломҷон Аҳмадҷонов. — Ҳоли ҳозир дар тамоми майдонҳоямон гектарҳои пурра ҳосил гардидаанд.

Азбаски кор дар хоҷагӣ дар пойгоҳи шартномаи иҷоравӣ ташкил гардидааст, тадбирҳои агротехникӣ сари вақт ва аз ҳама муҳимаш, хушсифат ба иҷро мерасанд. Ва он бешак, боиси зиёд шудани ҳосил мегардад.

Натиҷаи фидокорӣ, чашмикордонӣ аст, ки соли гузашта аҳли хоҷагӣ аз ҳар гектар пахтазор 41 сентнерӣ ҳосил бардошта, ба анборҳои давлат 1835 тонна ашёи гаронбаҳои саноатиро супурданд. Умуман даромади соф аз кишоварзӣ соли сипаришуда ба 187 миллион сӯм баробар гардид.

Имрӯзҳо дар хоҷагии ширкатии «Олимбек» барои нисбати соли гузашта афзун гардондани ҳосил шароиту имконият ҳаст. Дар хоҷагӣ навъи тухмии серҳосили «Оққӯрғон-2» кишт гардидааст, ки бешак ба деҳқонон писанд афтода, дар афзун гардондани ҳосилнокӣ нақши калоне мебозад.

Навъи мазкури пахта ба ғайр аз серҳосилӣ бо баланд будани сифати нах ва ҳамчунин ба ҳар гуна маризиҳо тобовариаш фарқ мекунад.

Дар сурат: иҷоракор **Маҳмудҷон ХОНКЕЛДИЕВ** ва ҷонишини раиси садорати хоҷагии ширкатии «Олимбек» **Қурбоналӣ ҲАСАНОВ** дар саҳро.

Аксбардор: Ш.ОЛИМОВ. (ӮзА).

Дар ҳошияи қарор

Сарзамине, ки Соҳибқирон ба воя расидааст

Дар шумораи гузаштаи рӯзномаамон қарори Девони Вазирон дар бораи тирамоҳи соли кунун қайд намудани ҷашни 2700-солагии Шаҳрисабз эълон гардид. Ва ин ҷашн дар зери сарпарастии ЮНЕСКО дар саросари ҷаҳон ҳам қайд карда мешавад ва боз як далели равшан дар бобати диққату эътибори калони ҷомеаи ҷаҳонӣ, аз он ҷумла ташкилотҳои байналхалқӣ нисбати таъриху фарҳанги халқи меҳнатдӯсту саховатпешаамон мебошад.

Бояд тазаккур дод, ки аз мозӣ боз то ҳол дар ин кишвари қадима гузаштаи бузургамон Амир Темур барин бисёр одамони далеру шуҷоъ умр ба сар бурдаанду барои шӯҳрати нав ба нав пайдо кардани Кеши қадима саҳми калон гузоштаанд. Дар ин сарзамине, ки одамони далеру ҷасур, бовиҷдону боғайрат, ҳалолу нек умр ба сар бурдаанд ва мебаранд, фарҳангу санъат, илму маърифат инкишоф ёфтааст ва рушди худро меёбад.

Агар саҳифаҳои таърихро варақгардон кунед, то чӣ андоза қадимаву табаррук будани Шаҳрисабз, чӣ гуна мақскани муқаддас будани онро ба тезӣ пай мебаред. Зумраи намояндагони беназири фарҳанги ҷаҳонӣ дар ин кишвар дида ба дунё кушодаанд. Падар ва бобоёни Хусрави Деҳлавӣ, Мирзо Бедил, Мирзо Ғолиб барин алломаҳо дар ин сарзамин ба воя расидаанд. Вале, симое, ки ин кишварро ба ҷаҳон машҳур гардондааст, бешубҳа, Соҳибқирон Амир Темур мебошад.

Зеро Шаҳрисабз, ки яке аз маъвоҳои қадимаи фарҳангии мамлакатамон, маскане, ки бачагии Соҳибқирон гузаштааст, гувоҳи ғалабаҳои аввалин, хурсандиву ташвишҳои вай мебошад. Ин шаҳри қадима бо ҳаёту фаъолияти Алишери Навоӣ, Мирзо Улуғбек, Бобур барин арбобони давлатӣ, намояндагони илм, назм мустаҳкам вобаста аст.

Вале, дар инкишофи фарҳанг, ободонии Ватанамон, ба тамоми ҷаҳон машҳур гардондани Шаҳрисабз, ки яке аз гӯшаҳои зебои мамлакатамон мебошад, саҳми Амир Темур бузург аст.

Пеш аз ҳама зикр бояд намуд, ки ин сарзамини падарӣ, ки Амир Темур барин инсони бузургро ба воя расондааст— Кеши муқаддас дар муттаҳид гардондани сокинони ин кишвар дар торихи ватанамон, мамлакатҳои Осиёи Марказӣ аҳамияти беназаре дорад. Ҳаракатҳои фидокоронаи гузаштаи бузургамон оид ба аз истилогарони муғул халос намудани Осиёи Марказӣ маҳз аз ҳамин сарзамини муқаддас оғоз ёфтааст.

Ва он бесабаб нест. Соҳибқирон ватани худро беҳад баланд қадр мекард. Шаҳри мазкур, яъне Шаҳрисабз барои вай на танҳо аз он сабаб муқаддас гардид, ки дар ин ҷо турбати авлодони Темур, пиру мураббиён, фарзандонаш мадфун шудааст. Маҳз дар ҳамин ҷо писари калонии соҳибқирон Ҷаҳонгир Мирзо ба хоки абадӣ рафтааст. Дар айни замон Шаҳрисабз ба саросари ҷаҳон ҳамчун маркази калони илму маърифат шӯҳрат пайдо кард. Шаҳрисабз дар олами Шарқ ҳамчун «Қуббаи илму абад» эътироф шудааст.

Акнун саволи ҳаққонӣ ба миён меояд: чӣ тавр синну соли Кеши қадимаро муайян карданд ва 2700 сола будани он чӣ тавр ошкор гардидааст?

Бояд тазаккур дод, ки олимони қадимшинос ба омӯзиши синну соли Кеши қадима ҳанӯз соли 1963 шурӯъ карда буданд. Вале сохти пештараи тоталитарӣ роҳ нагузошт, ки ҳақиқати таърихӣ ошкор карда шавад. Чунки таърихи Шаҳрисабз пеш аз ҳама ба номи Соҳибқирон Амир Темур алоқаманд буд. Аз ҳамин сабаб тадқиқотҳо боздошта шуданд ва танҳо баъди тулӯъи Офтоби озодӣ олимонамон дар ҳамкорӣ бо хориҷиён ба омӯзиши таърихи ҳақиқӣ шурӯъ намуданд. Аз он ҷумла, олими қадимшиноси Донишгоҳи миллии Ӯзбекистон А.Саъдуллоев ба экспедитсияе сарварӣ кард, ки бо омӯзиши манзилгоҳҳои деҳқонони муқими низоми Шӯробсои силсилакӯҳҳои Зарафшон машғул гардид. Натиҷаҳои тадқиқот ҷашмдошт гардид. Ошкор ёфт, ки аз солшумории мо пеш дар садаи IX қалъае бо номи Сангир сохта шуда, 3 гектар майдонро ишғол намуда, бо деворҳои похсагин иҳота гардида будааст. Бари девор аз даҳ метр зиёдтар аст. Аз Сангиртеппа 650 метр дуртар бошад, яъне Учункир шаҳре пайдо шуд, ки сохтмони он аз солшумории мо пеш ба садаҳои VIII-VII рост омад. 70 гектар будани ин шаҳр тадқиқотчиёнро ҳангуманг карда монд. Яъне ҳамин миқдор масоҳат бо девори баланд иҳота гардида буд. Ва он маскани аз ҳама қадима эътироф гардида, ҳамчун санаи созмон ёфтани Шаҳрисабз эътироф гардиду бо ҳамин санаи 2700 ба миён омад.

Агар саҳифаҳои таърихро варақгардон кунед, дар он чашматон ба суханони «вилояти Наутака» меафтад ва он маънои «манзили нав», «макон», «шаҳр» ва «манзилгоҳи нав»-ро ифода мекунад. Торихшиносони қадимаи Юнон ҳам Кешро Наутака номидаанд. Ва олимон ба ҳамин манбаъ такя намуда, Наутакаро шаҳри Кеш тавзеҳ медиҳанд. Тадқиқотҳо нишон доданд, ки қалъаи Узунқир маркази вилоят, ҷои ҳозираи Сангиртеппа саройи ҳокими Наутака будааст. Чунки бо деворҳои алоҳидаи мудофиавӣ иҳота гардидани он барои бардоштани чунин хулоса асоси муҳим гардиданд.

Кешро дар манбаъҳои чинӣ «Сухе» ва ё «Сусе» баён кардаанд. Ва он аз калимаи «Сӯғуд» ба миён омадаасту дар «Овисто» ҳам бо «Гава-Сӯғд» тавзеҳ дода шудааст, ки онро бешак торихшиносони вилояти имрӯзаи Қашқадарё меҳисобанд. Ҳаминаш боз аён аст, ки Искандари Мақдунӣ, шоҳони Эрон Кири II ва Дорои I ҳам ба ин сарзамин юриш карда, аз он ҷумла шаҳри Кешро ҳам ба хок яксон намудаанд.

Қадимшиносон ҳамчунин далелро дар ин бобат исбот карда доданд, ки Шаҳрисабз дар садаҳои V-VII маскане будааст, ки дар иқтисодиёт ва амалӣ гардондани савдо нақши калоне бозидааст. Дар байни Шаҳрисабз ва Китоб мавҷуд будани девори ягонаи мудофиавӣ аз ҳамин гувоҳӣ медиҳад, ки дар ин ҷо давлати бузурге арзи ҳастӣ кардааст. Чунки дарозии девор 60 километр, дарои 14 дарвоза ҳам будааст. Баъзе олимон тахмин мекунанд, ки дар садаҳои V-VII Шаҳрисабз, яъне Кеш пойтахти давлати Суғд будааст. Чунки дар сарчашмаҳои ҳамондавра калимаҳои Кисс, Кишш, Кешш бештар вомехӯрад ва онро ҳамагон Шаҳрисабзи имрӯза мепиндоранд. Маънии ин калимаҳо кӯҳ, баландӣ аст ва қалъаҳо дар баландиҳо сохта шудаандро ифода месозад. Дар сарчашмаҳои таърихӣ Кеш ҳамчунин бо номҳои Сусие ва Ши ҳам баён гардидаанд.

Алқиссаа, 2700 сол доштани Шаҳрисабз исботи амалии худро ёфт ва иҷлосияи 31-уми Конфронси Генералии ЮНЕСКО иштироки ин ташкилоти бонуфузи байналхалқиро дар ҷашнгирии 2700-солагии Шаҳрисабз тасдиқ намуд. Мувофиқи ана ҳамин қарор конфронси байналхалқӣ бо иштироки ЮНЕСКО таҳти унвони «Нақши шаҳри Шаҳрисабз дар торихи ҷаҳонӣ» гузаронда мешавад. Ҳукумати ҷумҳуриятамон ҳам дар бобати тайёрӣ ва гузарондани ҷашни 2700-солагии шаҳри мазкур қарор қабул карда, кумитаи тадоруқро созмон дод. Амалӣ гардондани тадбирҳои сершуморро ба зиммаи вазорату идораҳои дахлдор гузошт. Минҷумла, дар воситаҳои ахбори оммавӣ васеъ равшан гардидани тадбирҳои алоқаманди тайёрӣ ва гузарондани ҷашни 2700-солагии Шаҳрисабз ба алоҳидагӣ зикр ёфтааст. Вазорати фарҳанг якҷоя бо ҳокимияти вилояти Қашқадарё мебояд таҷдиди ёдгориҳои таърихӣ-маҷмӯъҳои Оқсарой, Доруттиловат, Дорусаодат, гумбази савдои Чорсӯ, мадрасаи Чӯбинро дар фурсати кӯтоҳ амалӣ гардонанд. Чунки тантанаҳои ҷашнӣ тирамоҳи соли кунун дар сарзамине ба амал меояд, ки Соҳибқирон Амир Темур ба воя расидааст. Ин ёдгориҳои таърихӣ на танҳо барои аҳли Шаҳрисабзу ҷумҳурият, балки саросари ҷаҳон азизу мӯътабар аст. Ҳамаи мо хуб медонем, ки ин иншоотҳои азим низ қурбони таҷовузи мустамликачиён гардид. Ин қабил ёдгориҳои таърихӣ ба харобаҳо табдил ёфтанд. Аксари онҳо таҳти никоби «тадқиқотҳои илмӣ» толону тороҷ ва валангор гардиданд. Вале халқамон гузаштаи бузурги худро ҳеҷ гоҳ фаромӯш накард, онҳоро ҳамеша дар қалби худ нигоҳ дошт.

Шаҳрисабз ба ҷашни 2700-солагии худ тайёриро авҷ гиронд. Мардуми он якҷоя бо кӯмаки устоён аз саросари ҷумҳурият ба назаррабо гардидани ин шаҳри зебо шурӯъ карданд, таҷдиди ёдгориҳоро дар ҳамоҳангии талабҳои меъмории шарқонаву замонавӣ мегузаронанд. Ва онҳо бешак, ҳикмати бузургеро, ки Амир Темури бузург дар пештоқи қасри Оқсарой иншо карда буд, сармашқи кори худ қарор доданд: «Касе, ки шаъну шарафи моро диданӣ бошад, ба иморатҳои бунёднамуда назар афкананд».

Э. НОДИР.

Шаҳри қадимаи ҳамеша ҷавон

Боронҳои баҳорӣ, ки паси ҳам меборанд, боғҳои нопайдоканор, шаҳри қадимаи Самарқандро боз ҳам зебову назаррабо мегардонанд. Ҳар бор, ки кас ба Самарқанд ояд, ёдгориҳои сершумори таърихиву меъморӣ, бозорҳои серодами он, нонҳои лазизашро муоина кунаду аз он баҳра бардорад, онро ҳеҷ гоҳ фаромӯш намекунад ва дар дилаш орзуи нав ба нави дидан кардани ин шаҳри қадима маҳкам ошён мегузорад.

Амир Темури бузург орзу карда буд, ки ин шаҳрро яке аз шаҳрҳои аз ҳама ободи ҷаҳон гардонад. Ва шаш аср муқаддам то андозае ба он муваффақ гардид. Самарқанд махсули эҷодкории беҳамто гардида, ба яке аз шаҳрҳои зебои олам табдил ёфт.

Шаҳр, ки дар маркази роҳи корвонгузар воқеъ буд, дар асрҳои миёна зинаи муҳими Роҳи бузурги абрешимро ташкил дод. Ҳамаи роҳҳо аз Волга то Ганг, аз Девори бузурги Чин то нимҷазираҳои араб Самарқандро бурида мегузаштанд.

Шаҳри дорои иқлими ба худ хос мебошад. Ҳангоми саратони тафсон ҳам дар ин ҷо шабҳо салқин мешаванд, ҳавояш софу беғубор аст, оби Зарафшон бошад, таъми лазиз дорад...

Дар айёми ҳукмронии Амир Темур дар тамоми соҳаҳо: сохтмони шаҳру деҳот, иншоотҳои обёрӣ, савдову фарҳанг пешрафти бемисл таъмин карда шуд. Харитаи тартибдодаи набераи Амир Темур Мирзо Улуғбек оиди ҷойгиршавии ситораҳо имрӯзҳо ҳам аз тарафи ситорашиносон истифода бурда мешавад. Ҳамчунин саросари ҷаҳон коғази абрешимии Самарқанд маълуму машҳур буд. Маҳз дар ҳамон давра самти нави санъат — миниатураи Шарқ ба миён омад.

Амир Темур ба авлодони худ ёдгориҳои сершумори таърихиву меъмориро боқӣ гузошт. Ва онҳо имрӯзҳо низ бо ҳусни нотакрори худ оламиёнро дар ҳайрат гузоштааст. Аз ин рӯ, ба ин ҷо аз саросари ҷаҳон бисёр сайёҳон меоянд. Ва он бешак дар бобати ба хазинаи давлат ворид шудани асъори озодтабодул нақши муҳиме мебозад. Ва махсусан сайёҳон дигаргунсозиҳоеро, ки дар ин шаҳри қадима дар солҳои истиқлолият ба амал омаданд, бо чашмони худ муоина карда, ангушти ҳайрат мегазанд.

Самарқанд имрӯзҳо на танҳо осорхонаи кушоди зери осмон аст. Он аз ҷиҳати бузургӣ дар ҷумҳурият шаҳри дуюминест, ки дорои инфрасохтори саноатии тараққикарда мебошад. Сармоягузорони хориҷӣ аз байни самарқандиён шарикони боэътимодро пайдо кардаанд: дар солҳои охир дар ин ҷо садҳо корхонаҳои муштараки ояндадор созмон дода шуданд, ки маҳсулоти онҳо алҳол ба содирот рӯ овардааст.

Нуриҳои маъданӣ ва масолеҳи бинокорӣ, мебел ва сигор, автобусҳо ва мошинҳои боркашон, яхдонҳо, зарфҳо, ғалла, қарокӯл, абрешим, гӯшту машрубот, шарбатҳо аз меваву сабзавот ва маҳсулоти обчакорӣ, яхмос ҳамаи он маҳсули дасти самарқандиён мебошад, ки ба онҳо талаб пайваста меафзояд.

Дар шаҳр бисёр донишкадаҳо, муассисаҳои илмиву тадқиқотӣ арзи ҳастӣ мекунанд. Бозёфтҳои олимони Самарқанд, чун асарҳои Мирзо Улуғбек дар саросари ҷаҳон шӯҳрати калон пайдо кардаанд.

Дар Самарқанд Ҷашнвораи байналхалқии «Шарқ тароналари» мегузарад, ки ҳукми анъанавиро пайдо кардааст. Шаҳри мазкур ба саросари ҷаҳон бисёр файласуфон ва нависандагон, устодони мӯйқалам ва саҳна, дигар арбобони фарҳангро додааст. Тухмии коштаи Амир Темур имрӯзҳо ҳосили фаровони худро медиҳад.

Дар ҷумҳурият обрӯву эътибори гуфторҳои телевизиони Самарқанд баланд аст. Теъдоди чопи рӯзномаи «Даракчӣ» аз бисёр нашрияҳои ҷумҳурӣ зиёд мебошад.

Дар солҳои истиқлолият шаҳри бостонӣ ҳусни худро ба куллӣ тағйир дод. Мавзеъҳои нав ба нави истиқоматии серошёна қад кашиданд, варзишгоҳҳои замонавӣ ва кортҳои теннис, супермаркету қаҳвахонаҳо сохта шуданд. Дар Самарқанд мавзеи сабзазор ва фавворахо, майдончаҳои бачагон аз ҷиҳати теъдод вусъат ёфт. Дар маркази шаҳр боғи зебое бо номи «Боғи Эрам» фаъолият дошта, ба маҳали дӯстдоштаи на танҳо самарқандиён, балки меҳмонони сершумори он мубаддал гардидааст.

Ёдгориҳои қадима дар минтақаи мамнӯъгоҳӣ эҳтиёткорона ҳифз карда мешаванд. Гӯри Мир боз шаҳомати худро ба мардум намоиш медиҳад, ки дар ин ҷо ниёкони бузург ба хок супурда шудаанд. Ба туфайли меҳнати суботкоронаи азнавбарқарорkунандагон, чун чандин аср пеш, дар шафати мақбара ду манора қад кашид.

Зебогии дохилаи мақбараро алоҳида зикр кардан лозим меояд. Устодони кори худ барои ороиш додани он тамоми фикру зикр ва маҳорати хешро сарф карданд. Деворҳо оро дода шуда, оби тилло давонда шудааст.

Ҳамин ки ин офариниши мӯъҷизавии инсонро муоина мекунед, шуморо беихтиёр як фахру ғурури беҳамто фаро мегирад. Он мақбара аст, вале ба ту хушу хурсандӣ мебахшаду ҳамеша равшан аст. Ва фалсафаи шарқона дар ҳамин зоҳир мегардад.

Чун давраи Амир Темур баробари ба даст омадани истиқлолият Самарқанд ба марҳилаи нави тараққиёти худ ворид гардид.

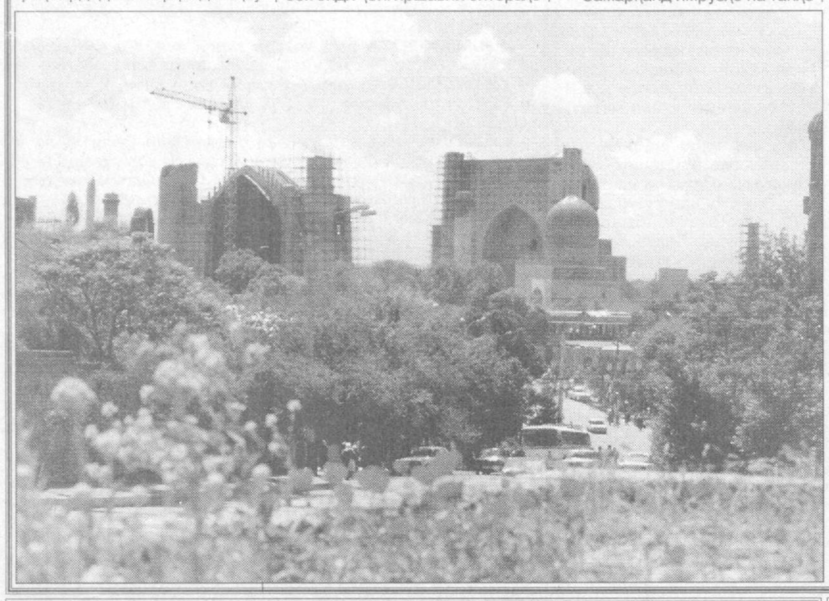

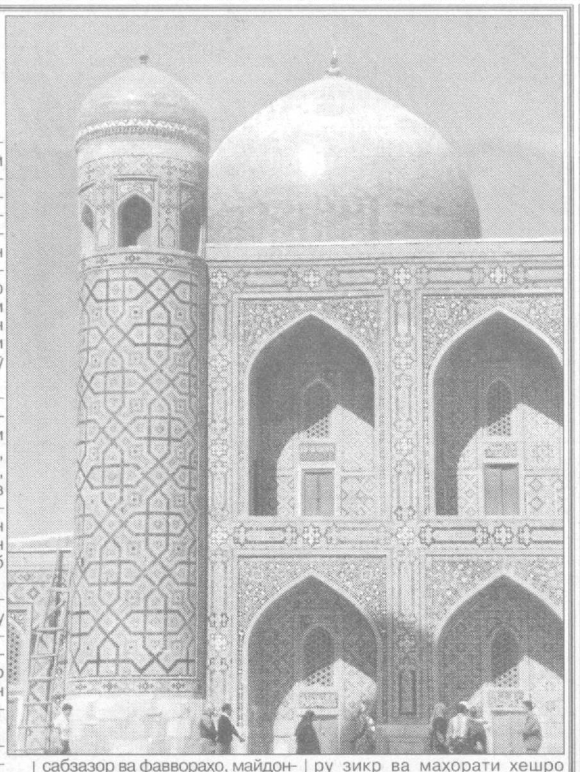

Дар суратҳо: 1. Масҷиди аз ҳама калони Самарқанд — Бибихонум. 2. Мадрасаи Тиллокорӣ.

Матн ва суратҳои Рустам ШАГАЕВ. (ЎзА).

Машқе барои интихоботи оянда

Дар Украина интихобот ба Верховная Рада (Шӯрои Олӣ) барпо шуд, ки дар он беш аз 900 (!) ҳазор нозирони ватаниву хориҷӣ ҳузур доштанд. Дар ин кишвар, ки ҳар як интихоботи саросарии мамлакат ҳамеша як муқовимати шадиди сиёсиро ба вуҷуд меоварад, се моҳ ҷамъиятро дар ташаннуҷ нигоҳ дошт.

Тақрибан ҳамаи 944 нафар нозирони хориҷӣ, ки аз 49 мамлакати хориҷӣ ба интихобот расида буданд, бо як овоз «демократӣ ва дар асоси қонуну меъёрҳои миллӣ» барпо шудани онро махсус таъкид намудаанд.

Баъзе аз пешгӯиҳои шореҳон низ дар қисми саҳми нируҳои сиёсӣ дар парлумониояндаи мамлакат собит гардид. Бештар аз ҳама блоки интихоботии «Украинаи мо», ки сарпарасташ собиқ раиси ҳукумати мамлакат Виктор Юшенко аст, ҷойро дар парлумон ба даст овард: 23,57 фоиз. Дигар нируи мухолифини сиёсии роҳбари давлат Леонид Кучма Ҳизби коммунист мебошад, ки бо роҳбарии П. Симоненко 20 фоизи овози интихобкунандагонро соҳиб гардид. Блоки Юлия Тимошенко (7,21 фоиз), Ҳизби сотсиалистии Украина (6,95 фоиз) низ аз нируҳои сиёсии зиддипрезидентӣ маҳсуб мегарданд, ки дар сурати муҳокимаи масъалаҳои муҳими сиёсӣ метавонанд, ки дар Верховная Рада паллаи тарозуро ба нафъи ин ҳаммаслакон пахш намоянд. Аммо як натиҷаи дигари ғайриҷашмдошти интихобот он буд, ки коммунистҳо қариб нисфи мандати собиқаи худро гум карда, ин дафъа ба 66 ҷой муваффақ гардиданд.

Блоки интихоботии «Барои Украинаи ягона», ки нируҳои сиёсии Кучмапараст зери ин унвон муттаҳид гардидаанд, дар парлумониояндаи мамлакат бо 101 мандат 22,4 фоизи намояндагони халқро ташкил хоҳанд кард.

Агарчи дар интихобот 69,66 фоизи соҳиби овози Украина ширкат намудааст, бештар аз 2 миллион варақаи интихоботӣ беэътибор дониста шудааст. Тибқи қонуни интихоботи ҷумҳурӣ ҳар қувваи сиёсие, ки дар интихобот беш аз 4 фоизи овозҳоро ба даст меорад, дар парлумон фраксияи худро ташкил карда метавонад, вагарна он ниру ба ин мақомот роҳ намеёбад. Ва аз 33 нируи сиёсие, ки ба интихобот роҳ дода шуда буд, танҳо шаштои он ба ин «боварӣ» сазовор гардид.

Ҳаётиояндаи сиёсӣ ва умуман вазъияти мақомоти машваратии Украинаро, ки он дар фазои кишварҳои ИДМ маъмулан яке аз парлумонҳои пуртуғён ва номуросокору беқарор аст, чӣ гуна ва кадоме бо кӣ муттаҳид гардидани он муайян менамояд. Собиқ ҳам, ки Верховная Рада қариб ҳамеша манбаи номураттабгардии ҳаёти сиёсии мамлакат буд ва дар натиҷаи он соли 2000 президент Кучма бо роҳи раъйпурсӣ баъзе аз вазифаҳои онро ба дасти худ гирифта, дар шаклу ҳайати нави худ чӣ гуна хоҳад буд, аввалин маҷлисҳои он мушаххас менамояд. Ҳамзамон Леонид Кучма аз ин интихобот қаноатмандии худро изҳор намуда, гуфтааст, ки «ин ҳукми олие мебошад, ки аз болои он шикоят кардан нашояд, онро бояд иҷро кард». Ва президент ба ин муносибат ба ҷамъият ва депутатҳои нав муроҷиат намуда, ҳамаи қувваҳои сиёсиро даъват намудааст, ки «дар назди иродаи халқ масъулиятро дарк карда, нируи худро барои татбиқи он ба ҳаёт муттаҳид намоянд».

Кордори муваққатии Украина дар Ӯзбекистон Александр Стешенко дар сӯҳбати худ бо журналистон ин интихоботро ба Верховная Рада машқе номид ба интихоботи президентии соли 2004. Ҷаноби Стешенко инчунин гуфт, ки дар Ӯзбекистон аз ҷумлаи шаҳрвандони Украина 2001 нафар дар интихобот ширкат доштанд.

Аз сӯҳбати Стешенко маълум гардид, ки Верховная Радаи нав омили барқарории сиёсӣ ва иҷтимоии Украинаи наву демократӣ хоҳад гардид, ки аз роҳи иқтисоди бозаргонӣ гомҳои худро устувортар намуда, бори дигар ба ин ормонҳо содиқ будани худро аз роҳи интихоботи умумиҷамъиятӣ маълум намуд. Ва худи ҳамин интихобот нишони он аст, ки Украина ғайри демократия дигар ҷодаро наметавонад пайгирӣ намояд, зеро иродаи халқ онро иҷозат намедиҳад. Далели шоистаи он интихоботи 31 март буд, ки халқ баргузидатарин намояндагони худро маълум сохт.

Тоҷибой ИКРОМОВ,
шореҳи «Овози тоҷик».

Шарҳи рӯзнома

Иқдоми муҳим

Ислоҳоти иқтисодӣ дар тамоми соҳаҳои хоҷагии халқи Ӯзбекистон дилпурона татбиқ гардида, шаклҳои гуногуни моликиятро ба вуҷуд оварданд. Алҳол баробари молу мулки давлатӣ амволи хусусӣ, саҳҳомӣ, ҷамоавӣ ва пайӣ арзи ҳастӣ мекунанд. Роҳи беқурбшавии асъори миллӣ боздошта шуданд, дар роҳи озодтабодул гардондани асъори миллӣ тадбирҳои нав ба нав андешида мешаванд. Бозори молия торафт соҳиби механизмҳои нав ба нав гардида, баҳри вусъати рақобат мусоидат мекунад.

Вале ба ин нигоҳ накарда, ҳамоно дар ҷодаи мазкур, алалхусус ба муомилот баровардани пули нақд, баргаштани он ба шабакаҳои бонкҳои тиҷоратӣ, ҳисобу китоб кардан бо роҳи ғайринақдии пул як қатор камбудиҳо ҷой доранд, ки ба беқурбшавии асъори миллӣ, афзудани массаи пул мусоидат мекунанд. Аз ин рӯ, Президенти Ӯзбекистон Ислом Каримов 30 марти соли кунун ба Фармон «Дар бораи тадбирҳо оид ба маҳдуд сохтани афзоиши массаи пул ва баланд бардоштани масъулият барои риоя намудани интизоми молиявӣ» имзо гузошт, ки ба мақсади такмил додани идораи массаи пул, кам кардани муовизаи ғайрибонкӣ, баланд бардоштани масъулият барои риоя намудани интизоми молиявӣ ва саривақт бардардондани вомҳои гирифташуда нигаронда шудааст.

Мақсад аз ин тадбир пеш аз ҳама гирифтани пеши роҳи афзоиши массаи пул мебошад. Яъне аз меъёр барзиёд набаровардани пули нақд ба муомилот. Ба ҳамагон маълум аст, ки агар пули нақд аз меъёр барзиёд ба муомилот бароянд, дар он сурат қурби он паст гардида, боиси афзудани нархи наво мегардад. Аз ин рӯ халос шудан аз ин иллат пеш аз ҳама авҷ гирондани амалиётҳои ғайринақдии пул, яъне пулгузаронӣ мебошад, ки онро одатан дар байни мардум амалиётҳои қонунии байнибонкӣ, байни субектҳои хоҷагидорӣ ҳам мегӯянд.

Дар ин бобат нақши облигатсияҳо ва коғазҳои қиматбаҳо ҳам калон гардиданаш ба ҳамагон аён аст. Аз ин рӯ аз 1 июни соли кунун ба муомилот облигатсияҳои Бонки Марказии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон баровардa мешавад. Ва облигатсияи мазкур коғази қиматбаҳои давлатӣ ба ҳисоб рафта, дар байни шахсони ҳуқуқиву ҷисмонӣ ҷойгир карда мешаванд. Баробари ин дар байни бонкҳо амалияи додани вомҳо ба муддати се моҳ таҳти таъмини депозитивҳои асъорӣ ва пулӣ, коғазҳои қиматноки давлатӣ ва дигар активҳои дараҷаашон аввал аз рӯи хаҷмҳои фоизие пешкаш карда мешаванд, ки дар бозори пул ба вуҷуд омадаанд.

Мувофиқи фармон Маркази ягонаи ҷараёни байнибонкӣ созмон дода мешавад, ки пеш аз ҳама бо амалӣ гардондани ҳисобу китоб тавассути карточкаҳои пластикии асъори озодтабодул ва миллӣ шуғл меварзад. Яъне амалиётҳо аз рӯи ҳисобу китоби ғайринақд ба рӯи об мебароянд ва барои ба сомон расондани ин кор, бешак, овардани карточкаҳои пластикӣ ва асбобу ускунаи ба он зарурӣ талаб карда мешавад. Ба мақсади рағбатноксозии ин амалиёт бонкҳои тиҷоратӣ то 1 январи соли 2005 аз додани ҳаққи пардохти гумрукии (ба ғайр аз маблағи расмигардонии гумрукӣ) бонкоматҳо ва таҷҳизоти овардашудае озод карда мешаванд, ки барои ҳисобу китоб тавассути карточкаҳои пластикӣ заруранд. Ва бонкҳои тиҷоратӣ баробари овардани ин карточкаҳо мебояд якҷоя бо субектҳои хоҷагидорӣ тадбирҳоро оид ба васеъ татбиқ кардани карточкаҳои инфиродӣ ва корпоративии додани музди меҳнат, амалӣ гардондани савдои чакана, додани ҳаққи хизматрасонии коммуналӣ ва дигар намудҳои хизмат, вусъат додани шумораи шабакаҳои бонкҳои хурд, кассаҳои бонкӣ ва банкоматҳое андешиданашон лозим аст, ки ба аҳолӣ хизмат мерасонанд. Ҳамчунин бонкҳои тиҷоратӣ дар бобати ҷорӣ кардани низоми пешкаш кардани вом таҳти гарави амволи ликвидӣ, аз он ҷумла обектҳои истеҳсолӣ ва инфрасохтори иҷтимоӣ, воситаҳои нақлиёт ва дигар активҳои ликвидии корхонаҳо ва ташкилотҳо намунаи ибрат нишон доданашон лозим аст. Чунки то ҳол баъзе вомгирандагон қарзи гирифтаашонро барнагардонда, ҳам бонкҳо ва ҳам худашонро дар ҳолати душвор монондаанд. Бо назардошти ин ҳақиқати талх акнун вом ба вомгиранда баробари пешкаш кардани амволаш ба сифати вом дода мешавад. Яъне шарт дар ин бобат ҳамин аст, ки қарз сари вақт пардохта нашавад, дар он сурат бонк ба тарзи автоматӣ соҳиби молу мулке мегардад, ки гаравгиранда онро ба сифати гарав монда буд. Ва бонкҳо ҳуқуқи фурӯши минбаъдаи онро ҳам ба даст овардаанд, ки бешак масъулиятро дар соҳаи мазкур хеле баланд мебардорад. Дар ин бобат розигии вомгиранда пурсида ҳам намешавад. Бонкҳо ҳамчунин ҳуқуқро оид ба аз дигар ҳисобсуратҳои мизоҷон гирифтани қарз ҳам ба даст оварданд. Яъне агар мизоҷ дар дигар бонк ҳисобсурати худро дошта бошаду «маблағам нест гӯён» баҳона кунад, дар он сурат бонки қарздиҳанда ҳуқуқи аз ин ҳисобсурат ба фоидаи худ ситондани маблағро пайдо мекунад. Ва дар фармон ҳатман иҷро гардидани ин нукта ба алоҳидагӣ таъкид гардидаасту масъулиятро дар ин бобат боз ҳам пурзӯр мегардонад.

Дар айни замон ба он мақсад, ки шароити ягонаи кафолатнок ба амонатҳои аҳолӣ дар бонкҳо фароҳам оварда шуда, устувории молиявии онҳо баланд бардошта шавад, талаби нав дар бобати кам нашудани ҳаҷми ҳадди ақалли маблағи оинномавии бонкҳои тиҷоратии азнавсозмондодашаванда андозаи 1,25 миллион доллари ИМА-и муодили сӯм, кам нашудани маблағи ҷойгир сохтани маблағҳои худӣ ва ҷалбкардаи бонкҳои тиҷоратӣ дар активҳои дохила аз маблағи оинномавӣ ва хаҷмҳои ӯҳдадориҳои дохилаи бонк пеш гузошта шудааст.

Мувофиқи фармон ба субектҳои хоҷагидорӣ ҳам ҳуқуқ дода шудааст, ки облигатсияҳои корпоративии худро интишор кунанд, ки он дар навбати аввал ба корхонаҳо ва ширкатҳои калонтарини ҷумҳурият дахл дорад. Ва ҳаҷми ин облигатсияҳои корпоративӣ набояд аз маблағи оинномавии онҳо зиёд бошад.

Ҳамин тавр, фармон барои вусъат ёфтани рақобат дар бозори молия хизмат расонда, пеш аз ҳама масъулиятро дар бобати вомгирӣ ва баргардондани он баланд бардошта, дар роҳи амалӣ гардондани мақсад оиди пешгирии амалиётҳои ғайриқонунии ҳисобу китоб нақши калоне мебозад.

Бухоро соҳиби мукофоти ЮНЕСКО

Аз минтақаи Осиё ва уқёнуси Ором мукофоти ЮНЕСКО «Шаҳрҳо барои сулҳу осоиш» насиби Бухоро гардид. Он дар Марокко аз тарафи Сардиректори ЮНЕСКО Коичиро Мацуура супурда шуд. Дар маросим ҳокими шаҳри Бухоро Карим Камолов иштирок намуд.

Мукофоти мазкур дар тӯли ду сол як бор дар пойгоҳи озмунӣ ба панҷ шаҳр аз минтақаҳои ҷаҳон супурда мешавад. Ба озмуни солҳои 2000-2002 номзадии 76 шаҳр пешниҳод гардида буд.

Мукофоти мазкури байналхалқӣ соли 1996 таъсис гардидааст. Мақсад мукофотонидани шаҳрҳоест, ки дар бобати таблиғи васеи ғояи фарҳанги ҷаҳон дар саросари дунё, таҳкими муттаҳидии аҳли ҷамъият, баланд бардоштани сатҳи зиндагонии аҳолӣ, ҳамчунин рушди ҳамкории байнишаҳрӣ дар доираи байналхалқӣ ба натиҷаҳои аз ҳама баланд муваффақ мегарданд.

Бухоро ба мукофоти мазкури ЮНЕСКО барои нигоҳ доштан ва таҷдиди ёдгориҳои таърихии шаҳр, ҳамчунин саъю кӯшишаш оиди таҳкими муттаҳидии иҷтимоӣ, мустаҳкам намудани ҳамҷиҳатӣ байни миллатҳои мухталиф ва ҷамоаҳои динӣ сазовор дониста шудааст.

Ҷоиз аст қайд намоем, ки аз солҳои аввали истиқлолият то кунун дар Бухоро барномаи мухталифи ЮНЕСКО ба рӯи об бароварда мешавад. Шаҳри мазкур соли 1991 ба рӯйхати Мероси ҷаҳонии ЮНЕСКО шомил гардид. Соли 1996 гурӯҳе аз устоёнҳунармандони бухорой ҷоизаи махсуси ин ташкилоти байналхалқиро ба даст оварданд. Соли 1997 таҳти роҳбарии ЮНЕСКО дар доираи байналхалқӣ 2500-солагии шаҳр васеъ, мутантан қайд гардид. Дар тӯли чанд соли охир дар Бухоро дар ҳамкорӣ бо ин ташкилоти байналхалқӣ як қатор конфронсҳо оиди ба илм, таълим, фарҳанг ва коммуникатсияҳо гузаронда шуданд. Ҳамчунин 2 мактаби миёнаи вилояти Бухоро узви барномаи мактабҳои муттаҳидаи ЮНЕСКО ба ҳисоб меравад.

(ЎзА).

Навгониҳои Тоҷикистон

Сафари Президенти Арманистон

Президенти Арманистон Роберт Качарян бо сафари расмӣ дар Тоҷикистон меҳмон гардид. Ва он сафари аввалини расмии Президенти Арманистон буд. Вай ба пояи Маҷмӯи ёдгории Исмоили Сомонӣ дар шаҳри Душанбе гулдаста гузошта, бо Президенти Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмонов сӯҳбат кард. Худи ҳамон рӯз гуфтушунидҳои тоҷикистониву арманистонӣ дар таркиби васеъ ба амал омада, баъди он чор ҳуҷҷати нави муштарак дар бораи ҳамкорӣ дар соҳаҳои мухталиф ба имзо расид. Зарур аст зикр намуд, ки аз соли 1992 боз Тоҷикистон ва Арманистон ба беш аз даҳ ҳуҷҷати муносибатҳои дуҷониба имзо гузоштаанд. Ҳайати вакилони Арманистон таҳти сарпарастии Президент Роберт Качарян аз Тоҷикистон ба Қирғизистон рафтанд.

Ҳукм нисбати аъзоёни «Ҳизб-ут-таҳрир»

Дар Хуҷанд ҷараёни такрории судӣ аз болои 7 нафар аъзои гурӯҳи «Ҳизб-ут-таҳрир» ба анҷом расид. Ҳукми аввал аз рӯи парвандаи мазкур 30 маи соли гузашта эълон гардида, аъзои «таҳрирчиён» ба он нигоҳ накарда, ки айбдоркунандаи давлатӣ, прокурор Н.Раҳимов ба онҳо додани ҷазоро дар бобати аз озодӣ маҳрум кардан аз 12 то 18 сол пешниҳод карда буд, суд ҳар кадоми онҳоро аз 5 то 10 сол аз озодӣ маҳрум кард. Вале ҳифозатгарони айбдорон эътироф баён карда, онро ба ҳукми Суди Олии Ҷумҳурияти Тоҷикистон пешкаш карданд. Аз ин рӯ дида баромадани парванда ба даҳрӯзаи сеюми моҳи феврали соли 2002 таъин гардид. Айбдорон, ки асосан фаъолони «Ҳизб-ут-таҳрир» аз вилояти Суғд Абдуҷалил Юсуфов, Искандар Рауфов, Ғайрат Султонов, Толибҷон Хоҷаев, Мубин Алимов, Абдухалил Саидов ва Фарҳод Ҷумъаев мебошанд, аз 22 то 28 сол доранд. Ҷараёни суд як моҳ тӯл кашид.

Айбдорон дар рафти ҷараёни суд қатъан иштироки кордастон-омӯзгорони Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ва намояндагони Шӯрои уламои вилоятро талаб карданд, ки варақаҳо ва адабиётеро бо диққат омӯхтанд, ки аз айбдорон мусодира гардида буд. Талаби онҳо қонеъ гардонда шуд. Дар маҷлиси суд корбаст Оқилов иштирок намуда, изҳор намуд, ки ғояи «Ҳизб-ут-таҳрир» хому хаёл мебошад.

Шӯрои Амнияти СММ расман ҳизби мазкурро ҳизби террористӣ эълон намудааст. Вале мувофиқи эътирофи айбдоркунандагон, онҳо мақсади зӯран вожгун сохтани сохтори давлатиро надоштанд ва фаъолияти онҳо танҳо ба даъват кардан ба риояи кунуну қоидаҳои шариат алоқаманд мебошад.

Адвакатҳо (ҳифозатгарон) ният доранд, ки ба Суди Олии Ҷумҳурияти Тоҷикистон боз аризаи кассатсиониро пешкаш кунанд. Онҳо додани ҷазоро ба айбдорон аз дараҷа иштироки онҳо аз панҷ то 12 сол ҷазои сахт мепиндоранд.

Муаммоҳои хоҷагиҳои деҳқонӣ якхелаанд

Дар доираи лоиҳа оиди созмон додани шакли Хоҷагии фермерӣ дар Тоҷикистон, ки Корпоратсияи байналхалқии молиявӣ дар доираи Барномаи ҳамкорӣ байни ҳукумати Швейтсария ва Корпоратсияи байналхалқии молиявӣ дар Осиёи Марказӣ амалӣ мегардонад, дар ноҳияи Нов маҷлиси муассисони Ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «СуғдАгроСервис» ба амал омад. Дар маҷлис деҳқонон ба масъалаи таъминоти об бештар мароқ зоҳир намуданд. Ба саволи ҳозирин сарвари Лоиҳа оид ба созмон додани Шакли Хоҷагии фермерӣ Ханс Уолдринг ҷавоб гардонда, иброз дошт, ки муаммои таъминоти об ба салоҳияти мо мансуб нест, вале эътимод дорам, ки васоятгароне ёфт мешаванд, ки дар ин бобат кӯмак хоҳанд расонд. Аз рӯи суханони Х.Уолдринг, баъди омӯзиши муаммоҳои хоҷагиҳои деҳқонии Тоҷикистон, мавҷуд будани якхелагии онҳо ошкор гардиданд. Онҳо бархурдор будан аз бозори истеъмол, дастраси замонавӣ ба маводҳои хароҷотӣ, набудани техникаи зарурии кишоварзӣ, паст будани дониш дар соҳаи тиҷорати истеҳсолоти кишоварзӣ мебошанд. Ба мақсади ҳаллу фасли ин муаммоҳо, ҳамчунин кам кардани дараҷаи қашшоқшавӣ дар Тоҷикистон лоиҳаи мазкур таҳия гардидааст. Ва он бо ташаббуси Корпоратсияи байналхалқии молиявӣ ва Котиботи давлатии Швейтсария оид ба равобити иқтисодӣ таҳия гардида, бо маблағ таъмин мешавад ва аз ду ҷузъи умдаи ҳамдигарро пуркунанда иборат мебошад. Аввалаш, ин кушоиши Ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «СуғдАгроСервис» аст, ҷомаи амал пӯшид. Дуюм, ин барномаи мададрасонии техникӣ. Аъзои Ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «СуғдАгроСервис» қариб 400 нафар деҳқонон аз ноҳияҳои Нов ва Зафаробод гардиданд. Аз рӯи лоиҳаи мазкур ба онҳо барои гирифтани техника ва асбобу ускунаи зарурӣ вом пешкаш карда мешавад.

Сабақи таърихии қарор ёфтани сулҳу осоиш

Моҳи июни соли кунун ба имзо расидани мувофиқатномаи умумӣ дар бораи қарор ёфтани сулҳу осоиш ва ризоияти миллӣ дар Тоҷикистон панҷ сол пур мешавад. Дар бораи моҳияти ҳуҷҷати мазкур ҳарф зада, Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмонов зикр намуд, ки мувофиқатномаи умумӣ аз рӯи моҳият дар як саф бо Эъломия дар бораи эълон кардани истиқлолияти Тоҷикистон меистад. Ва дар ин бора сухан дар семинар таҳти унвони «Муросову мадоро ва ризоияти миллӣ — кафолатгари рушди устуворонаи Тоҷикистон» рафт. Дар он аъзоёни комиссия оид ба оштикунонии миллӣ, сарварони ҳизбҳо ва ҳаракатҳои мамлакат, олимон-сиёсатшиносон, кормандони масъули дастгоҳҳои Президенти Ҷумҳурият ва Маҷлиси Олӣ иштирок намуданд.

Дар соли нави молиявӣ Ҳукумати Ҷопон ният дорад, ки доираи расондани кӯмакро ба Тоҷикистон вусъат диҳад. Чуноне ки аз Сафоратхонаи Ҷопон дар Душанбе хабар доданд, ба анҷом расондани 42 лоиҳаи арзишашон зиёда аз 2 миллион доллар ба нақша гирифта шудааст, ки дар доираи барномаи кӯмаки беподош амалӣ гардонда мешаваду 3 сол боз дар ҷумҳурият арзи ҳастӣ мекунад. Маблағ барои ҷонибдории табақаҳои аз ҳама камбисоти аҳолӣ, ба самтҳои бартариноки офияти сохтори иҷтимоии Тоҷикистон нигаронда мешавад.

Соли 2001 Ҳукумати Ҷопон ба ҷумҳурият қариб 30 миллион долларро ба барномаҳое ҷудо кард, ки ба ҷонибдории рушди иқтисодиву иҷтимоии Тоҷикистон нигаронда шудаанд. Маблағи пешкашгардида ҷиҳати мақсадноку самтӣ доштанд. Масалан, барои хариди таҷҳизоти кишоварзӣ 16 миллион доллар, ба маъракаи эмкунии занон ва бачагон 1,5 миллион доллари ИМА, ҳамчунин барои ҷонибдории ҷараёни ислоҳот ва сабук гардондани қарздории беруна 8 миллион доллар ҷудо карда шуд. Ба ҷуз ин, корҳо оид ба барҳам задани оқибатҳои хушксолӣ бо маблағи иловагии 400 ҳазор доллар таъмин гаштанд.

Фироријён ба ватани худ рафтанд

Дар мавзеи равуои «Панҷи поёнӣ» вохӯрӣ гузаронда, дар он намояндагони умурҳои сарҳадбони Россия, Тоҷикистон, Афғонистон, ҳамчунин губернатори музофоти Қундуз Амирлатиф Иброҳимӣ, намояндаи Вазорати амнияти Афғонистон Маҷидхон, намояндагони ташкилотҳои байналхалқӣ ва дигар шахсони мансабдор иштирок намуданд.

Дар рафти мулоқот механизми бозгардондани фироријёни маҷбургардидаи афғон аз мавзеи ҷазираҳои дарёи Панҷ ба маҳали доимии истиқоматӣ таҳия гардид. Аз рӯи маълумотҳои ташкилотҳои байналхалқӣ, дар шафати қитъаи отряди сарҳадбонони Панҷ дар ҷазираҳову лагерҳои «Суфӣ», «Турсӣ», «Қаровул» мутобиқан 4400, 1850 ва 5600 фироријёни афғон истиқомат доранд. Дар рафти гуфтушунидҳо аҳду паймон дар бобати таҳияи нақшаи баргардондани фироријёни иҷборӣ аз ҷониби комиссияи муштарак ҳосил гардид, ки ба таркиби он кормандони УВКБ-и СММ ва намояндагони Вазорати муҳоҷирони Афғонистон шомил мегарданд.

ОИ «Туркистон-пресс»—«Вароруд».

15 апрел — зодрӯзи Садриддин Айнӣ

Садриддин Айнӣ — забоншинос

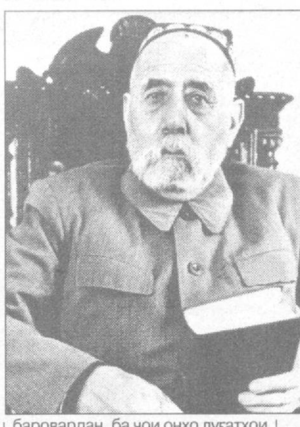

Устод Айнӣ на танҳо сардафтари адабиёти муосири тоҷик, адабиётшиноси дақиқназар, балки сарвари илми забоншиносии тоҷик низ мебошад.

Чи навъе ки яке аз аз шогирдон ва ҳамкорони устод Садриддин Айнӣ Раҳим Ҳошим менависад, «Яке аз ҷиҳатҳои хеле муҳим ва барои маданияти мо хеле пурқиммати фаъолияти илмии устод Айнӣ соҳаи забоншиносӣ будааст. Дар даврае, ки ба забони адабии «нав»-и тоҷик асос гузошта мешуд, дар сари кори таҳрир ва таълифи асарҳо, қабул кардани истилоҳҳои илмӣ, тартиб додани китобҳои дарсӣ будани раҳнамое чун Айнӣ — донандаи ҳам назария ва амалияи забон, будани чунин марди барои ҳама мӯътабар хушбахтии бузурги илми забоншиносии мо будааст».

Бо ташкил ёфтани Ҷумҳурияти Тоҷикистон масъалаи забони адабии тоҷик, масъалаи муайян кардани роҳҳои тараққиёти ояндаи он ба миён омад ва бо гузаштан ба алифбои нав, ки мақсад аз осон гардонидани омӯзиши забон ба омма буд, ин масъала боз ҳам қувват гирифт.

Айнӣ дар мақола ва китобҳое, ки дар он давра навиштааст, намунаи чунин забони адабиро нишон дод, ӯ аз як тараф, масъалаи аз назар гузаронидан ва такмил кардани захираи луғавии забони тоҷикро ба майдон гузошта бошад, аз тарафи дигар, масъалаи содда, аз печдарпечҳои тарзи нигориш раҳо кардани услуби нигоришро таъкид намуд ва дар ин соҳа тамоми қувва, нуфуз ва эътибори илмии худро ба кор андохт.

Маълум аст, ки то солҳои 30-юм дар забони тоҷикӣ аксаран аз ислоҳотҳои арабӣ истифода мебурданд. Дар масъалаи истилоҳҳо фикри Айнӣ доимо равшан ва қатъӣ буд. Ӯ соли 1927 дар тақризи худ ба тарҷумаи китоби табиийёт аз русӣ навишта буд: «Он ибора (истилоҳ)-ҳои арабиро, ки тамомкунандагони мадрасаҳои Бухоро намефаҳмиданд, баровардан, ба ҷои онҳо луғатҳои содда ёфта мондан ва ҷумларо ба тадриҷ тоҷикӣ бастан даркор аст».

Баъзеҳо даъво мекунанд, ки ба ҷои калимаҳои арабӣ калимаҳои тоҷикӣ ёфтан ва агар набошад сохтан лозим мегуфтанд. Масалан, ба ҷои калимаи «мактаб», ки асрҳо боз дар забони тамоми халқҳои Шарқ ҷорӣ буд, калимаҳои дабиристон, дабистон ва ғайраро маҷбуран ҷорӣ мекунанд.

Тарафдорони ин ҷараён мегуфтанд, ки ба ҷои «фоида»-и арабӣ суд, ба ҷои «тахт» зер, ба ҷои «вақт» ҳангом кор фармуда шавад ва ин қабил калимаҳоро аз забон партофта, ба ҷои онҳо тоҷикиашро кор фармудан ва агар набошад, сохтан лозим аст! Дар ин хусус фикри Айнӣ чунин буд: «Аз кор фармудани ҳам «фоида» ва ҳам «суд» ва монанди инҳо тоҷикон зарар намебинанд, балки ба андозае, ки забони гуфтугӯяшон васеъ аст, забони навишташон ҳам васеътар мешавад.

Онҳо бо баҳонаи ин ки «халқ ва муаллимон намефаҳманд», аз забон баровардa партофта шудани чунин калимаҳои арабӣ ва тоҷикӣ монанди: фавқулодда, собиқ, унвон, масъул, қироат, табдил, кулфат, мутассил, ҳарорат, маҳбус, алвон, ҷайб, партов, пиндоштан, водор, бартарӣ, бузург, сард, нарм, доро буданд, гузаштан, намудан, кӯмак, пунба, ғирбол ва ғайраҳоро ҳамчун ҷузъҳои ба забони тоҷикӣ бегона» ба таври расмӣ талаб карда буданд.

Монанди ҳамин нисбат ба ҳама гуна калимаҳои ӯзбекӣ аз нуқтаи назари «унсурҳои бегона» назар карда мешуд. Бисёр калимаҳои дар забони зиндаи умумихалқӣ ва ҳатто адабӣ мавҷудбударо бекор ва бефоида эълон мекарданд. Барои мисол таёқ, қабурға, тинҷ, ӯлчак, чақмоқ, чӯлоқ, тешук, келин, қурбоққа, чумчуқ... дар забони тоҷикӣ унсурҳои луғавии нодаркор эълон карда шуда буданд.

Соли 1928 дар Тошканд маҷлиси машваратӣ барои тайёрӣ ба конференсияи алифбои нав барпо гардида, баробари масъалаи алифбо, масъалаи забони адабии тоҷик ба мубоҳиса гузошта шуд. Мунозира ва мубоҳисаи дар он воқеъшуда дар масъалаи забони адабии тоҷик ду ҷараёни ба ҳамдигар мухолифро ошкор намуд.

Фикри он ду гурӯҳи ба ҳамдигар муқобил мундариҷаи асосии мубоҳисаи дар давоми солҳои 1928-1930 оид ба забонро ташкил менамуд. Айнӣ фикру мулоҳизаҳои худро оиди ин мубоҳиса дар мақолаҳои матбуоти даврагӣ «Дунёи нав — алифбои нав», «Дар атрофи забони форсӣ ва тоҷикӣ», «Забони тоҷик», «Ҷавоби ман» баён намуда буд.

«Аз рӯи шунидам, дар болои хостани забон дар адабиёти нави навиштаи тоҷик ду фикри асосӣ меравад: яке қабул кардани забони умумии форсӣ, ки аз он ҳамаи форсизабонони ҷаҳон фоида бурда тавонанд. Дигаре забони соддаи авоми тоҷик.

Касоне, ки тарафдори фикри аввалaнд, мегӯянд: адабиёт ва матбуоти тоҷикӣ корандаи тухми инқилоб дар шарқи форсӣ аст. Агар мо забони адабиёти нави тоҷикро ба забони соддаи тоҷик вобаста карда монем, вазифаи байналмиллалии худро адо карда наметавонем.

Касоне, ки фикри дуюмиро пеш меронанд, мегӯянд: вазифаи аввалини мо равшан кардани фикри авоми тоҷик, паҳн кардани илму дониш дар байни онҳо ва оммавӣ кардани инқилоби маданӣ дар байни тоҷикон аст. Агар мо байналмилалӣ мекунем гуфта, забони адабиёти тоҷикро аз доираи тоҷикон берун барорем, қисми авоми тоҷик аз ғизои дониш маҳрум мемонад.

Худи ман аз тарафдорони фикри дуюмӣ ҳастам, зеро «аввал хеш, баъд дарвеш» аз масалҳои машҳури тоҷикӣ аст»! (Н.Масъумӣ. Очеркҳо оид ба инкишофи забони адабии тоҷик НДТ-1959, саҳ.16).

Айнӣ ба ин навиштаҳои худ масъалаи мубориза барои забони умумимиллӣ- адабии тоҷик ва асоси умумихалқии онро бо ғоянокӣ ва мундариҷаи асарҳои навишташаванда сахт вобаста мекард.

Баромадани Айнӣ ба муқобили ҳама гуна гурӯҳҳои «забонҷӯяндагон» ва забонбозсозандагон», бар зидди равияи шаҳрчигӣ ва маҳалчигӣ оид ба забон ва лаҳҷаҳои маҳаллии вай нигаронида шуда буд. Айнӣ ба муқобили фикри онҳое, ки забони адабии тоҷик умуман нест», «дар асоси лаҳҷаҳои ҷудогона забони адабии тоҷикро сохтан зарур аст» мегуфтанд, баромада, исбот мекард, ки забони адабии тоҷик буд, ҳаст ва дар асоси лаҳҷаҳои маҳаллӣ барои ҳар лаҳҷа як забони ҷудогона сохтан қатъиян зарурат надорад ва ин кор дар айни ҳол зидди фикрҳои таърихӣ мебошад!»

Айнӣ дар тамоми асару мақолаҳо оид ба забон масъалаи омӯхтан ва истифода кардан аз сарватҳои лаҳҷаҳо, аз ҷумла лаҳҷаҳои кӯҳистонро ба миён мегузошт. Ӯ навишта буд: «Дар забони зиндаи халқи тоҷик чунон хазинаҳо ҳастанд, ки пур аз дурдонаҳои пурқимат мебошанд ва вазифаи мо, нависандагон ҳам дурдонаҳоро ёфта, ба омма тӯҳфа кардан аст».

Устод Айнӣ вазифаи нависандагонро дар кори ба омма наздик кардани забони адабӣ, нигоҳ доштани покизагии он гаштаву баргашта қайд кардааст: Ӯ мегуфт: «бояд нависанда ба дараҷаи содда ва оммафаҳм нависад, ки ҳар хонанда гуфтаҳои ӯро равшан фаҳмад ва дар айни замон навиштаҳои ӯ мувофиқи қоидаҳои забон буда, дилчаспу шавқангез барояд».

Як соҳаи муҳими фаъолияти илмии устод луғатшиносӣ ва луғатнависӣ мебошад. Яке аз роҳҳои луғатомӯзӣ ва луғатсанҷии устод аз одамон, хусусан аз намояндагони лаҳҷаҳои гуногун пурсида, санҷида, омӯхтан буд,ки устод дар кори ба гап даровардани касон, ба гап гирифтан аз касон устухон надошт.

Устод дар тартиб додан ё таҳрири луғатномаҳое, ки дар давронӣ ҳаёт буданаш дар Тоҷикистон нашр шудаанд, иштирок доштааст.

Устод Айнӣ дар як муддати кӯтоҳ барои забони умумихалқии тоҷик асари лексикографии намунавӣ-луғати мухтасаре танзим намуд, ки он ҷиҳати илмӣ ва тартибу танзими худ намунаи ибрат буд.

Чи навъе ки худи устод дар «Мухтасари тарҷимаи ҳоли худам» қайд мекунад, ин луғат солҳои 1936-1938 тартиб дода шуда, дорои 15000 воҳиди луғавӣ будааст. (дар муқаддима 11 ҳазор гуфта).

Хулоса, дар даврае, ки ба забони адабии нави тоҷик, ба илми забоншиносии имрӯзаи тоҷик асос гузошта мешуд, дар сари ин кор будани раҳнамое чун устод Айнӣ хушбахтии бузурги забоншиносии мо будааст.

Амон ВОҲИДОВ, устоди Донишгоҳи давлатии Самарқанд, номзади илми филология.

Осорхонаи Мирпӯлодҳоҷӣ

Ин хонадони меҳмоннавозро дар маҳаллаи Ҳувайдои шаҳри Тошканд хурду калон медонанд. Дари ин маъво соати панҷи субҳ боз гардида, соати даҳи шаб пӯшида мешавад. Ва ин ҳолат, чун хоси дигар оилаҳои ӯзбек, ҳар рӯз давом мекунад.

Дар хонаи барҳавои Мирпӯлодҳоҷӣ Мирсоатов мудом мардуми сершуморро мебинед. Ҳамсоягон, хешу ақрабо, пайвандон, дӯстони фарзандони калонсоли ӯ, ҳамсинфони наберагон ба ин ҷо мунтазам меоянд. Ҳатто меҳмонон аз хориҷа, минҷумла аз Амрико меҳмон гардидаанд. Сафири Италиё дар мамлакатамон дар хонадони Мирпӯлодҳоҷӣ меҳмони изатманд аст.

Сабаб дар ин ҷо осорхонаи Мирпӯлодҳоҷӣ арзи ҳастӣ мекунад. Ва он 160 метри мураббаъ майдонро ишғол намудааст. Соҳиби хонаи чашмикордон ба мақсади сарфа кардани замин нигораҳои осорхонаи худро дар ошёнаи дуюм ҷойгир сохтааст, ки онро одатан дар байни халқ болохона мегӯянд. Чанд толори барҳаворо молик аст.

Дар ҷои аз ҳама намоён, дар чорчӯбаи шишагин ному насаби авлодони Мирсоатовҳо иншо гардидаанд. Решаҳои амиқ дорад ин авлод. Маълумотҳо дар хусуси бобокалонҳо, бобоён ва падар, бародарон ва хоҳаронаш гирд оварда шудаанд. Дар хусуси аҳли байти Мирпӯлодҳоҷӣ сатрҳои зиёд иншо нагардидаанд. Ӯ соҳиби шаш писар буда, онҳо ҳамроҳи келинҳо даҳҳо набераву чаберагонро ба камол мерасонанд. Ва агар маҷозан, ифода намоем, оилаи Мирсоатовҳо чинори азими решаҳои амиқдошта аст.

Духтури дандони дармонгоҳи 32-юми шаҳри Тошканд М.Мирсоатов тамоми фарзандони худро соҳиби маълумоти олӣ гардондааст. Дар байни фарзандон муҳандисон, иқтисоддонҳо, омӯзгорон ҳастанд.

Вале боз лозим меояд дар бораи осорхона ҳарф занем. Чунки дар шароити иқтисодии бозаргонӣ на ҳар кас қудрати созмон додани чунин маркази маънавиётро молик мебошад. Ҳамин ки ба осорхона ворид гардидам, пеш аз ҳама маро сурату ҳайкалҳое ба тасхир овард, ки дар ин ҷо ниҳоят зебову шинам ҷо ба ҷо карда шудаанд. Ва ин нигораҳо бе ягон муҳобот галерияи азимеро зеб доданашон мумкин аст. Дар ин ҷо асарҳои мусаввирони номдор, аз қабили Абдулҳақ Абдуллоев, Рӯзӣ Чориев, Владимир Бурмакин ва Баҳодур Ҷалолов гирд оварда шудаанд. Асарҳои Темур Ҷамолиддинов, Ҳайдар Салаев, Беҳзод Маҳмудов ва дигарон низ нигораҳои нодири осорхонаро ташкил медиҳанд.

Дар байни нигораҳо портретҳои худи Мирпӯлодҳоҷӣ ҳам ҳастанд. Онҳо ниҳоят нодиранду ба мӯқаламӣ мусаввирони мухталиф мансубанду хислатҳои наҷиби ин инсони мӯътабарро ҳаматарафа кушода додаанд.

Мирпӯлодака аз хурдсолӣ ба оламӣ нафосату зебоӣ меҳру муҳаббати калоне дошт. Соатҳои дароз нигораҳои нодири осорхонаҳоро тамошо мекард, ягон намоишгоҳро тамошо накарда намемонд. Дар ин муддат соҳиби чандин асар гардид, ки ӯро дӯстон, қарибон кашидаву тӯҳфа карда буданд. Аз ин рӯ, дар вай хоҳиши созмон додани осорхонаи худӣ ба вуҷуд омад. Ва дар бобати созмон додани осорхона муошират бо мусаввирон нақли калоне бозид. Махсусан дӯстии вай бо Абдулҳақ Абдуллоев самараи хуби худро бахшид. Азбаски Абдуллоев на танҳо мусаввир, балки файласуф буду мусиқӣ ва рақсро бо нозукиҳояш ҳис мекард, қалами бурро дошт, онҳо дӯстони қарин гардиданд.

Ба кӯмаки Абдуллоев Мирпӯлодҳоҷӣ ба осорхонаи худ портретҳои «Алишери Навоӣ», «академик Ҳабиб Абдуллоев», «Индира Гандӣ», «Ромкунандаи мор», «Раққоса», чанд шакли «Портрети муаллифӣ»-и мусаввирро ҳарид намуд.

Як далелро алоҳида зикр кардан лозим меояд. Дар шаҳри Уфусси Италиё галерeяе ҳаст, ки дар он ҷо портретҳои муаллифи мусаввирони номдор, аз он ҷумла асарҳои Леонардо да Винчӣ маҳфуз аст. Ва он чиз боиси қайд аст, ки дар байни онҳо асари Абдулҳақ Оқсақолович ҳам ҳаст.

Дар бораи нигораҳои музеи Мирпӯлодҳоҷӣ ба ман чанд сол муқаддам Абдулҳақака нақл карда буд ва ниҳоят иншо кардани мавод дар хусуси ин марди фидокор акнун ҷомаи амал пӯшид, ки сабабҳои мухталиф дорад.

Мирпӯлодҳоҷӣ дар ҳаққи мусаввири бузург суханони миннатдориро бештар ба забон мегирад. Зеро вай духтури дандонро аз як ҳақиқати одилона бохабар карда буд: дар дунё ба ғайр аз сарвати моддӣ боигарии маънавӣ ҳам ҳаст, ки он ниҳоят воло меистад.

— Ман аз паи сарватҷамъкунӣ нашудам, — мегӯяд Мирпӯлодҳоҷӣ. — Маблағи аз рӯзгор пасандозро барои рушди осорхона харҷ кардам. Бигузор, фарзандон, дӯстон, наберагону чаберагон аз олами нафосат ва зебогӣ баҳравар гарданд.

Ӯзбекон мақоли хуб доранд: касе, ки таърихи худро намедонад, онро эҳтиром намекунад, аз ҳама муҳимаш, гузаштагони худро аз ёд баровардааст, оянда надорад. Ва Мирпӯлодҳоҷӣ дар бобати амалӣ гардидани ин мақсад саъю кӯшиши беҳамтое дорад.

Рустам ШАГАЕВ, мухбири ЎзА.

Дар сурат: Мирпӯлодҳоҷӣ бо портрети худ, ки ба қалами мусаввир Темур Ҷамолиддинов мансуб аст.

Аккосии муаллиф.

Набзи ҳаёти омӯзишгоҳҳо

Наврӯзи омӯзгорон

Коллеҷи омӯзгории Косонсой чоряк аср аст, ки барои мактабҳои таълими умумии вилоятҳои водии Фарғона омӯзгорони дорои маълумоти миёнаи махсусро тайёр менамояд. Алҳол, собиқ дастпарварони ин даргоҳи таълимро дар гӯшаву канори ҷумҳуриятамон ёфтан мумкин аст. Феълан дар омӯзишгоҳи номбурда 1145 нафар толибаву талабагон асрори касби душвор, вале пуршарафи омӯзгориро меомӯзанд. Ба онҳо 78 нафар омӯзгорони баландихтисосу ботаҷриба таълиму тарбия медиҳанд.

Ба ҷомеаи коллеҷ омӯзгори ҷавону ташаббускор Шарофиддин Болтибоев роҳбарӣ мекунад. Бинобар ташкили дурусти корҳои таълимӣ ва роҳбарии моҳирона ҷомеаи коллеҷ аз рӯи натиҷаҳои соли таҳсили 2000-2001 дар байни омӯзишгоҳҳои соҳавии ҷумҳурӣ яке аз ҷойҳои баландро ишғол кардааст.

Ҷамоаи варзишгарони гурӯҳи талабагони тарбияи ҷисмонии коллеҷ соли 2001 дар мусобиқоти ҷумҳурӣ аз рӯи намудҳои футбол, волейбол, тӯби дастӣ, теннис, ки дар шаҳри Ҷиззах барпо гардид, бо 26 медал, ки аз он 5-тоаш тилло мебошад, баргаштанд. Тимҳои фаннии коллеҷ дар мусобиқаҳои «Оё шумо қонунро медонед?», «Оё шумо таърихро медонед?», «Ҷавонӣ даврони шодмонӣ» дар вилоят ҷойҳои аввалро ишғол карда, дар қувваозмоиҳои ҷумҳурӣ шарафи вилоятро ҳимоя мекунанд.

— Соли гузашта ба шакли нави таълим, яъне коллеҷ гузаштани омӯзишгоҳамон барои ҷамоа имконияту вазифаҳои навро вогузоштааст. Пеш аз ҳама хонандагон аз рӯи меъёру андозаҳои байналхалқӣ таълим мегиранд. Барномаи таълимӣ чунон таҳия шудааст, ки омӯзгорони оянда тӯли се сол барномаи коллеҷро пурра аз худ намуда, минбаъд дар мактабҳои олии соҳа таълимро аз рӯи барномаи бакалаврӣ идома медиҳанд. Якҷоя бо таълимгирӣ хонанда дар омӯзишгоҳ-коллеҷ бо кори илмӣ машғул буда метавонад, — гуфт зимни суҳбат бо мо сарвари коллеҷ Ш. Болтибоев.

Ҳангоми мулоқотамон роҳбари коллеҷ номи омӯзгорони моҳиру пуртаҷриба Маъсумов Баҳодур, Маматов Шодмонхон, Бобохонов Рустамхон, Маматқулов Абдусаттор, Олимбоев Абдурауф, Шеров Абдураҳим, Умарова Маҳбуба, Аббосхӯҷаева Галина, Абдуллоева Муборакхонро бо фахр ба забон гирифт. Омӯзгорони зикршуда ҳам дар кори таълиму тарбия ва ҳам дар тадбирҳои гуногун пешсафи ҷомеаанд.

Чанде пеш, ин ҷомеаи аҳлу тифоқи ҳам омӯзгорону ҳам донишҷӯёни коллеҷ иди бостонии солинавии мардумони машриқзаминро бо як ҷаҳон хурсандиву шодмонӣ ҷашн гирифтанд.

«Соле, ки накӯст аз баҳораш пайдост» гуфтаанд дар урфият. Баҳори имсола бо рутубати фаровон барои ҷумлаи мавҷудот ризқу насибаи бобаракот меорад. Бигузор Наврӯзи имсола, баҳори соли 1381-уми ҳиҷрии шамсӣ барои ҳамагон бобарору саодатбахш бошад.

А. НУРИДДИНОВ.

Дар сурат: лаҳзае аз иди Наврӯз дар коллеҷ.

Маркази технологияи олмонӣ

Маркази технологияи олмонӣ дар назди Консерни «Ӯзавтойӯл» кушода шуд. Дар маросими мутантан ва баъди дар нишасти матбуотӣ бахшида ба ин воқеа омӯзгорон ва намояндагони ҳайати вакилон иштирок намуданд, ки аз ҶФО буданд.

Ҳозиринро ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Р.Юнусов, Котиби давлатии Вазорати иқтисодиёт ва меҳнати Сарзамини федеролии Саксонияи Ҷумҳурияти Федеративии Олмон В.Селлер, ки сарвари ҳайати вакилони меҳмонон буд, Сафири Фавқулодда ва Мухтори ҶФО дар Ӯзбекистон М.Хеккёр хайрамақдам гуфтанд.

Дар суханронии онҳо аз он ҷумла зикр ёфт, ки бинои замонавии марказ боз як гувоҳ аз пайваста таҳким ёфтани ҳамкории ӯзбекистониву олмонӣ мебошад. Марказ чизи заруриро барои ташкили раванди таълим молик буда, бо кӯмаки омӯзгорон ва мутахассисони олмонӣ бомуваффақият кори худро ба роҳ мондааст. Дар ин ҷо тайёркунии кадрҳои миллӣ аз рӯи тахассуси лоиҳакашон оид ба сохтмон ва нигоҳубини инфрасохтори роҳ, ҳамчунин мутахассисон оид ба нақшагирӣ, арзёбии молиявӣ ва аз нигоҳи иқтисодӣ асоснок кардани лоиҳаҳо ба мақсади ҳатталимкон истифода бурдани онҳо ба роҳ монда шудааст. Дар раванди таълим иштирок намудани мутахассисони олмоние зикр ёфт, ки на танҳо саромадагони иншоотҳои роҳҳои автомобилии тезгард, балки соҳиби технологияи пешқадам дар соҳаи мазкур мебошанд.

Он чиз боиси қайд аст, ки техникаи роҳсозии олмонӣ ва таҷрибаи касбӣ дар ин бобат истифода гардидааст ва алҳол на танҳо дар балоиҳагирии роҳҳои автомобилии тезгарди Андиҷон-Тошканд-Нукус-Қӯнғирот, ки ба ҳамаи талабҳои андозаҳои байналхалқӣ ҷавобгӯст, мавриди истифода қарор гирифтаанд. Онҳо гӯшаву канори аз ҳама дурдасти ҷумҳуриятамонро бо роҳҳои автомобилгарди Қирғизистон ва Чин, Қазоқистону Россия ва дигар мамлакатҳо пайваст намуда, кӯпруки ба худ хос байни Шарқ ва Ғарб, ҳамчунин Шимол ва Ҷануб мегарданд. Бо ҳамин мутахассисони саксонӣ дар кори эҳёи Роҳи бузурги абрешим саҳми муносиби худро мегузоранд.

Боз як далел: дар ин раванд мебояд умидчиён ва дигар ҳамватанонамон ҳам нақши калон бозанд, ки якҷоя баробари гузаштан аз тайёрӣ дар Маркази технологияи олмонии Тошканд дар ҳамин қабил муассисаҳои таълимӣ ва ташкилотҳои бинокории Олмон таҷриба ҳам меомӯзанд. Зикр кардан лозим аст, ки аз соли 1993 боз дар ҶФО аз рӯи барномаи ҳамкории дуҷониба қариб 500 нафар мутахассисони ӯзбекистонӣ малакаи касбии худро баланд бардоштанд.

Ба ҳамин муносибат зарур аст зикр намоем, ки баъди соли 2001 ба имзо расидани мувофиқатномаи байниҳукуматӣ дар бораи ҳамкории техникӣ байни Ӯзбекистон ва Олмон, ҳамчунин Созишномаи ҳамкорӣ байни Консерни давлативу саҳҳомии «Ӯзавтойӯл» ва Вазорати иқтисодиёту меҳнати Сарзамини федералии Саксонияи ҶФО дар доираи онҳо Маркази технологияи олмонии кооператсияи ба ҳамдигар муфиди дуҷонибаи мамлакатҳоямон дар соҳаи сохтмони роҳ оғоз ёфта, он ба марҳилаи нави рушди худ расид. Ва ҳамаи он бешак, барои суръатфизоии ҳамгароии мамлакати мо ба ҷомеаи ҷаҳонӣ хизмат мерасонад.

Сергей ҚУРБОНОВ, мухбири ОИ «Ҷаҳон».

Мактаби ибратбахш

Аз иншои «Доғистони ман»-и Расул Ғамзатов, ки адиби номвари авар аст, беш аз се даҳсола гузашт. Вале то ҳол баҳсу мунозираҳо пиромуни он идома доранд.Мешавад, ки баҳри тасдиқи фикр ё он ақидаву арзи тафоҳум аз он китоб, ки сар то по аз ҳикоёту нуктаҳои пандомез таркиб ёфтааст, иқтибос оранд.

Ҳанӯз дар солҳои шастуми асри сипаришуда «Доғистони ман»-ро навоварӣ дар наср эътироф карда буданд. Бисёр асарҳои «даврони рукуд», бо вуҷуди ба мукофотҳои олӣ сазовор ва гарм истиқбол ёфтанашон, инак, ба дарде нахӯрда ва аз назарҳо мондаанд, вале ин китоби суханвари барҷаста гӯё ҳамон бо «тару тозагӣ» монд. Ҳамон онро чун баёзи катибаҳову гулчини мақолу ҳикматҳои зиндагӣ мардуми олам бо шавқи том мехонанд. Саводи шоирӣ ё нависандагонӣ, албатта «мактаб» надорад. Вале соҳибтаъбе, ки истеъдоди хеш дар мактаби Ғамзатов тарбия дод, аз ӯ омӯхту ба фармудаҳои он суханвари закӣ амал намуд, тавфиқ хоҳад ёфт.

Ба қавли Расул Ғамзатов, аз шоир пурсидани нақшаи эҷодӣ бемаънигист. Ӯ менависад:

«Шеър ногоҳ чун мукофоте меояд. Кори шоириро ба нақшаи аниқу дақиқ даровардa намешавад. Масалан, чунин нақша кашидан мумкин нест, ки имрӯз соати даҳи пагоҳӣ духтари дар кӯча дуҷоромадаро дӯст хоҳам дошт...»

Шоир шеърро ба гулҳои саҳро ва марғзори кӯҳҳо нисбат медиҳад, ки он ҷо сари ҳар қадам баногоҳ падид омаданашон мумкин аст.

Ғамзатов менигорад:

«Уқобе, ки байни мурғони хонагӣ коҳилона мегардад, дигар уқоб нест. Гулмоҳие, ки даруни шишаи об шино дорад, гулмоҳӣ нест. Ҳавопаймое, ки дар музей меистад, ҳавопаймо нест».

Ин гуна суханони дилрасу обдор ҳиссиёти хонандаро ба ҷунбиш меоранд.

«Доғистони ман» як навъ сафарномаи адиби ҷаҳонгашта аст, ки хонанда бо мутолиаи он гӯё ба сайри як қатор мамолики ҷаҳон мебароянд. Вале бо баробари сайри ҷаҳон кардан хотироти фаромӯшнопазири даврони кӯдакӣ бо ӯст. Манзараҳои дилпазири диёри тифлӣ дар пеши назараш... Вай медонад, ки дар Швейтсария ё Неапол барин ҷойҳо манзараҳои зеботаре ҳаст, аммо куҷое равад, чӣ зебоиҳои рӯи заминро бинад, чизҳои дидаи худро бо манзараи овони бачагиаш, бо сурате, ки дар чорчӯбаи тирезаи падараш ҷо гирифтааст, қиёс мекунад ва тамоми зебоиҳои олам дар пеши он ҳеҷ менамояд. Адиб гуфтанист, ки ба ҳар кас меҳри зодгоҳ, муҳаббати ёру диёр муқаддасу баланд аст. Ба ҳар як фарзанди инсон, сарфи назар аз он ки ӯ зодаву парвардаи кадом кишвар аст, зеботарин диёр маҳз зодгоҳи ӯст.

«Ман тамоми воқеоти оламро дар бунаам, авулам, Доғистонам, дар муҳаббати ватанам ҷустанӣ нестам. Баръакс, муҳаббати ватанро дар тамоми воқеоти олам ва тамоми гӯшаву канорҳои он мебинам».

Дар ин фармудаҳои адиби номвар маъниҳои чуқур ниҳонанд.

* * * * *

Инак, сатрҳои ҷолибе аз дафтарчаи хотироти Расул Ғамзатов: — уқоб, суруди аз ҳама дилписандат кадом аст?

— Суруди кӯҳҳои баланд.

— Моҳихӯрак, суруди аз ҳама дилписанди ту кадом аст?

— Суруди баҳри нилгун.

— Зоғ, суруди аз ҳама дилписанди ту кадом аст?

— Суруди лошахӯрӣ дар корзор.

Адабиёт ҳам паррандаҳо дорад: уқобҳову моҳихӯракҳо. Яке васфи кӯҳсорон мекунад, дигаре таронаи баҳри дамон мехонад. Ҳар кадом ватане дораду мавзӯе. Аммо зоғҳо низ ҳастанд. Онҳо бештар худро меписанданд. Зоғ ҳангоми кофта хӯрдани чашмони мурда дар корзор андеша надорад, ки соҳиби он чашмон қаҳрамоне буд ё буздиле. Ман адибонеро медонам, ки имрӯз коре мекунанд, ки барояшон имрӯз судовар аст, фардо ба коре даст мезананд, ки фардо нафъ меоварад».

* * * * *

Андешаҳои адиб дар хусуси мавзӯи асари бадеӣ басо ҷолиби диққатанд. Ғамзатов нависандагонеро, ки ба сад мавзӯъ даст мезананду ягонтоашро ӯҳда намекунанд, мазаммат мекунад, лекин, баробари ҳамин, кас гуфта наметавонад, ки ин мавзӯи ман аст, ягон одам ба вай даст назанад.

Нависандагони гуногун, бехабар аз якдигар, ҳамон як мавзӯъро интихоб ва навиштанашон мумкин аст. Марра аз они адибест, ки беҳтар ва хубтар менависад.

Расул Ғамзатов дар ақидаи он аст, ки нависандагоне, ки мавзӯъро на аз рӯи муҳаббат ё нафрат, балки азрӯи шома, дурусттараш бӯй карда меҷӯянд, фарзанди даврони худ, фарзанди замон нестанд, балки фарзанди як рӯзанд.

Худи адиби номвар низ дар ҷавонӣ ба хатогие роҳ дода буд. Коре ки ӯ кардааст, ба хотир овардан барояш басо ногувор. Дӯстонаш барои ин хатояш ӯро бисёр ҷанг карданд. Он гопҳо барояш ҷазо буданд. Аммо ҷазои сахттар ҳамеша бо ӯст — азоби виҷдон. Аз виҷдони худаш ба вай касе сахттар ҷазо дода наметавонад.

Ва адиби барҷаста, қабл аз он ки чӣ будани он гуноҳашро бо як эҳсоси дардзо баён намояд, аз фармудаҳои пандомези қиблагоҳи хеш ёдовар мешавад:

Падарам мегуфт: агар кори носазое ва нанговаре бикунӣ, баъди он сад тавбаву тазарро нагӯй, тири аз камон ҷаста барнамегардад.

Падарам боз мегуфт: шахсе, ки кори нанговаре карда, баъди чанд сол пушаймон хӯрдааст, одамеро мемонад, ки қарзашро бо пули кӯҳна адо карданӣ мешавад.

Хонандагони Расул Ғамзатов аз ӯ мепурсанд, ки «бигӯ, соли ҳазору нӯҳсаду панҷоҳу якум Шомилро сиёҳ карда шеър навиштӣ, соли ҳазору нӯҳсаду шасту якум Шомилро таъриф карда шеър навиштӣ. Дар зери ҳар ду шеър ҳам имзои Расул Ғамзатов. Хуш, мо ба кадоме аз ин Расулҳо бовар кунем?»

Ин мепурсанд хонандагонаш ва ба ҷароҳаташ намак мепошанд, балки санг мепарронанд ба тирезаи хонааш: «Бигӯ, бигӯ...»

Ва шоир мегӯяд: «Оре, тири ба тан расидаро гирифта партофтан мумкин, вале тири ба дил расидаро метавон гирифта партофт?

Расул ба айби худ иқрор аст. Аз он ки ба як шахс ду гуна баҳо дод ва дурӯягиву бепринсипӣ нишон дод, сахт дар хиҷолат аст. Гӯяд: мисле, ки духтари соҳибҷамол ҷавони нодонро мафтун месозад, маро ҳам шукӯҳи замона мафтун карда буд. Ман ба ҳама чун домод ба арӯс менигаристам ва айбу иллате намеёфтам.

Ман сояи замон будам, идома медиҳад адиб. Вақте гуфтанд ки Шомил ҷосуси англис ва турк буда, мақсадаш нифоқ андохтан байни халқҳост, бовар кардам. Ман ба иморате, ки дар он қарори мазкур тасдиқ шуда буд, инчунин ба соҳиби он иморат эътиқод доштам. Ҳамон вақт шеъри Шомиламонро фошкунандае навиштам...

Бале, шоир сояи замон будани худро пай бурда, ба он тандеҳона иқрор мешавад. Баъд пай мебарад, ки соя қарор гирифтани шоир мумкин нест, вай ҳамеша оташ, манбаи нур аст, хоҳ оташи хурд бошад, хоҳ хуршеди бузург. Нур соя надорад, нур фақат равшанӣ мепошад. Зимнан, онҳое, ки дар дил шавқи нависандагӣ доранд, аз «Доғистони ман»-и Расул Ғамзатов бисёр чизҳоро омӯхта метавонанд. Мактаби адабии Ғамзатов дар ҳамаи давру замонҳо ба намояндагони ҳама халқҳо на танҳо маҳорати нигориш, балки дарси садоқату меҳанпарастӣ, башардӯстӣ ва ҷавонмардӣ хоҳад омӯхт.

Ш. МУҲАММАД.

TV Барномаи ҳафтаина

Аз 15 то 21 апрел

ДУШАНБЕ 15

Ўзбекистон I

15.00 Телебозии «Тоҷи тиллоӣ» 15.30 ТВ клип. 15.40 Сериали «Ошин». 16.10 Телеозмуни «Ба кордон ҳазор танга».17.00 Шарҳи телевизионӣ. 17.05 Солҳои талабагиам. 17.25 Турнири байналхалқӣ аз рӯи теннис, Фючерс. 17.55 ТВ Маркет. 18.00 Навигариҳо. 18.10 Мултфилм. 18.25 Мулк. 18.45 Телелотереяи «Бахтли воқеа» 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.16 Ахбори биржа ва банк. 20.30 Ахбор. 21.05 Сурудамон пешкаши шумо. 21.35 Шарофати куҳансолон. 22.05 Бозии миллионҳо. 22.35 Варзиш. 22.50 Ахбор — дайҷест. 23.10 Тимсоли Ватан.

Ўзбекистон II

14.55 Эълони намоишҳо. 15.00 Студияи «Авлоди нав», кӣ чолоку кӣ чаққон, консерт барои бачаҳо. 15.30 Як ҳафтаи Давр. 16.00 Мероси тиллоӣ. 16.05 Ҳафтаномаи варзиш. 16.20 Овози ҷавонон. 16.40 Филми телевизионии бадеии «Авлиёи галатеппагӣ». 17.05 Студияи «Авлоди нав», фестивали кино - фотои бачаҳо «Шуои сеҳрнок». 17.30 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 17.55 Шарҳи телевизионӣ. 18.05 Наврӯз дар Касбӣ. 18.25 Сарҳади адолат. 18.40 Навоҳои шом. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи телевизионӣ. 19.40 Аз ашъори суннатии ўзбек. 19.50 Реша ва барг. 20.10 Овози ҷавонон. 20.30 Сурудҳои муҳаббат. 20.50, 21.25, 22.35 Эълонҳо. 22.55 Сериали «Эсмералда» 21.30 Ҳамсинни деҳотиам. 212.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Интер футбол. 23.50 Давр. 00.55 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Экран ба хурдтаракон. «Чипполино» 18.05 Меҳмонхонаи мусиқӣ. 18.25, 20.00, 21.25, 22.15 Пойтахт. 18.45 Қисми якуми сериали «Жан Кристоф». 19.35, 21.10, 22.00 Телегазетаи «Экспресс». 19.50 Автонавигариҳо. 20.25 Сериали «Пули бедардмиён». 21.45 Навоҳои шумо пазмонбуда. 22.40 Кинонигоҳ.«Нобoлиғон». 00.30 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV

16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 Вести. 16.25 Мултсериал. 17.15 Дар олам чӣ гап? 17.25 Дар меҳмонии Михаил Евдокимов. 18.00 Маро интизор бош. 19.00 Рулеткаи рус. 20.00 Время. 20.35 Сериали «Зарби зўр 3». 21.40 Сериали «Болҳои қалб». 22.15 Мавҷи олмонӣ. 22.35 Филми бадеии «Дарро кушоед, политсия». 00.15 Ахбор (русӣ). 00.45 Шаб ба хайр.

СЕШАНБЕ 16

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35,17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рўзномаҳо. 8.55 Телефилми «Рангтасвири миниатюра». 9.05 Барои бачаҳо кинодастури «Камалак». 9.40 Модари сиҳҳат — фарзанди солим. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Мулк. 10.25 Филми бадеии «Сайри Арал». 11.50 Ахбори биржа ва бонк. 12.05 Шарофати куҳансолон. 12.35 Бозии миллионҳо. 13.05, 13.55, 14.30 Шарҳи телевизионӣ. 13.10 Сериали «Дар зери кунҷи 23.5 дараҷагӣ». 13.35. Ҳаёти деҳот. 14.10. Барои бачаҳо «Фламинго» 14.35 Варзиш. 14.50 Турнири байналхалқӣ аз рўи муайтай. 15.10 Филми бадеии «Гардиш». 16.45 ТВ клип. 16.55. Ба Ватанам хизмат мекунам. 18.01 Мултфилм. 18.20 Орзуи авлоди баркамол. 18.40 Инсон ва қонун. 19.00 Як ҷуфт суруд. 19.10 Тафсилот. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 Ахбор. 21.05 Андоз ва мо. 21.20 Умри ба санъат бахшидашуда О. Алимахсумов. 21.50 Сериали «Ошин». 22.20 Мувозанат. 22.45 Турнири байналхалқӣ аз рўи теннис. Фючерс. 23.15 Ахбор-дайҷест. 23.35 Тимсоли Ватан.

Ўзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав». Фестивали кино - фотои бачагон «Шуои сеҳрнок». 9.40 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 10.05 Тиҷорат академия. 10.20 Сериали «Эсмералда». 10.50 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 11.00 Наврўз дар Касбӣ. 11.20 Асрори тандурустӣ. 11.40 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 12.30 Овози ҷавонон. 12.50 Қадрият. 13.10 Интерфутбол. 14.50 Устои гулдаст. 15.10 Реша ва барг. 15.30 Филми бадеии «Даромадани бегонаҳо мумкин нест, мумкин». 16.45 Мероси тиллоӣ. 16.55 Эълони намоишҳо. 17.00 Студияи «Авлоди нав». Кабутари сафед, ашъори бачаҳо. 17.25 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 17.50 Шарҳи телевизионӣ. 18.00 Такягоҳ. 18.25 Автопатрул. 18.45 Навоҳои шом. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи телевизионӣ. 19.40 Давр - суҳбат. 19.55 Навоҳои ҷавонӣ. 20.10 Марди майдон. 20.30 Оҳангҳои дерина. 20.40, 21.15, 22.35 Эълонҳо. 20.45 Сериали «Эсмералда». 21.20 Сурудҳо дар васфи Ватан. 21.25 Овози ҷавонон. 21.45 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Варзиш. 23.45 Давр. 24.00 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Санта Барбара». 18.00 Мултфилмҳо.18.25, 20.00, 21.25, 2.15 Пойтахт. 18.45 Сериали «Жан Кристоф». 19.35, 21.10, 22.00 Телегазетаи «Экспресс». 19.50 Бо эҳтиром. 20.25 Сериали «Пули бедардимиён» 21.45 Дурдона. 22.40 Кинонигоҳ «Ҳаннот». 00.25 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV

6.30 — 8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 Вести. 16.25 Мултсериал. 17.15 Дар олам чӣ гап? 17.25 Панорамаи хандаи Евгений Петросян. 18.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 19.00 Бозии «Ҳалқаи заиф». 20.00 Время. 20.35 Сериали «Зарби зўр-3».21.40 Сериали «Болҳои қалб». 22.20 Арт - каталог. 22.40 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 22.50 Филми бадеии «Кайфияти муҳаббат». 00.15 Ахбор (русӣ). 00.45 Шаб ба хайр

ЧОРШАНБЕ 17

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35,17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рўзномаҳо. 9.00 Телефилми «Гулҳои кўҳсор дигаранд». 9.20 Оҳангҳои замини кўҳан. 9.40 Андешаҳои деҳот. 10.00,12.00, 14.00,18.00 Навигариҳо. 10.05 Сабақҳои алифбо. 10.25 Филми бадеии «Кўҳои ёбой». 11.45 Тафсилот. 12.05 Шарофати афсонаҳо. 13.00 Орзуи авлоди баркамол. 13.20 Аския. 13.30 Сериали «Ошин». 14.10 Остонааш аз тилло. 14.30 Филми бадеии «Се ҷамъ ду».15.50,16.40,17.10. Шарҳи телевизионӣ. 17.55 Сўхтор душшмани безабон. 16.10 Дар оилаи ягона. 16.45 Мувозинат. 17.15 Навоҳои Аму. 17.35 Дар болу пари орзуҳо. 18.10 Барои бачаҳо «Ғунчаҳои санъат». 18.25 Тандурустӣ. 18.45 «Оинаи таърих». Тирмиз, қисми якум. 19.10 Мулк. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Як ҷуфт суруд. 20.30 Ахбор. 21.05 Ҳунарпешагони мардумӣ баромад мекунанд. 21.25 Соати парлумонӣ. 21.45 Сериали «Ошин». 22.15 Ифтихор. 22.40 Варзиш. 22.55 Турнири байналхалқӣ аз рўи теннис. Фючерс. 23.25. Ахбор - дайҷест. 23.45 Тимсоли Ватан.

Ўзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав». Кабутари сафед, ашъори бачаҳо. 9.40 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 10.05 Давр- суҳбат. 10.20 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.40 Сериали «Эсмералда». 11.05 Такягоҳ. 11.30 Сериали «Африкаи саркаш». 12.20 Сарҳади адолат. 12.40 Овози ҷавонон. 13.00 Мероси тиллоӣ. 13.10 Одамони оддӣ. 11.25 Теннис. 14.05 Филми бадеии «Он вақтҳо гузашта рафтанд». 15.20 Автопатрул. 15.40 Эълони намоишҳо. 15.45 Студияи «Авлоди нав». Дунё ва бачаҳо, театри кичкинтой. 16.05 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 16.40 Рў ба рў бо оташ. 16.55 Шарҳи телевизионӣ. 17.00 Дастури маърифии «Сайёраи сеюм». 17.50 Асрори чемпион. 18.10 Далел ва шарҳ. 18.25 Навоҳои шом. 18.40 Каталог. 18.50 Мероси тиллоӣ. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи телевизионӣ. 19.40 Сират. 20.00 Спортлото. 20.10 Баромади гурўҳи «Ҷозиба». 20.25 Дастархони пурфайз. 20.40 Оҳангҳои дерина. 20.50, 21.25, 22.35 Эълонҳо. 20.55 Сериали «Эсмералда». 21.30 Овози ҷавонон. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Интерфутбол. 23.50 Давр. 00.55 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Санта Барбара». 18.00 Мултфилмҳо. 18.25, 20.00, 21.25, 23.05 Пойтахт. 18.45 Сериали «Жан Кристоф». 19.35, 21.10, 22.30 Телегазетаи «Экспресс». 19.50 Автонавигариҳо. 20.25 Сериали «Пули бедардимиён». 21.45 Мулоқоти бевоситаи «Иқтисоди нав». 22.45 Шаб ба хайр. 23.30 Кинонигоҳ «Гумшуда». 00.55 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV

6.30 — 8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 Вести. 16.25 Мултсериал. 17.15 Дар олам чӣ гап. 17.25 Одамони машҳур Е. Жаботинский. 18.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 19.00 Бозии «Мардум зид». 20.00 Время. 20.35 Сериали «Зарби зўр - 3». 21.40 Хусусигардонӣ: давра ба давра. 22.00 «Шаҳри ман — Тирмиз». (инглисӣ). 22.10 Сериали «Болҳои қалб» 22.50 Видеожурнали «Евронюс». 23.10 Ахбор (русӣ). 23.40 Футбол. Ҷамоаҳои Франсия ва Росия. 1.30 Шаб ба хайр.

ПАНҶШАНБЕ 18

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35, 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рўзномаҳо. 9.00 Телефилмҳои «Ҳангоме, ки сангҳо ба забон медароянд», «Мамнўъгоҳи Ҳисор». 9.25 Сеҳри соз. 9.40 Тандурустӣ. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Филми бадеии «Дўст».11.35 Мулк. 11.50 ТВ Клип. 12.05 Оламро эҳтиёт кунед. 12.25 Варзиш. 12.40 Оинаи таърих. Тирмиз, қисми 1. 13.05 Саро, ҷавониам. 13.25 Шарҳи телевизионӣ. 13.30 Сериали «Ошин». 14.10 Намоиши бадеӣ - публиcистии «Одамони диёри озод». 14.30 Филми бадеии «Вориси ношинос». 15.50 Турнири байналхалқӣ аз рўи гўштин. 16.10 Ривоҷ. 16.20 Консерт. 16.55 Ўзбекистон: ҷавонони асри XXI.17.15 Шарҳи байналхалқии «Харита». 18.10 Тележурнали «Бешбармоқ» 18.30 Телелотереяи «Яхши ният». 19.05 Сипар. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.55. Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 Ахбор. 21.05 Баромади ҳунарпешагони шоиста. 21.30 Манфиати инсон. 21.50 Сериали «Ошин». 22.20 Манзараҳои рўҳият. 23.00 Ахбор дайҷест. 23.20 Тимсоли Ватан.

Ўзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав». Дунё ва бачаҳо, театри кичкинтой. 9.45 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 10.10 Сират. 10.30 Сериали «Эсмералда». 11.00 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 11.10 Шуоҳои тафаккур. 11.25 Қитъаи варзиш. 11.50 Фурсати ту. 12.10 Асрори чемпион (русӣ). 12.30 Сериали «Саргузаштҳои зериобии командаи Касто». 13.20 Овози ҷавонон. 13.40 Интерфутбол. 15.20 Далел ва шарҳ. 15.35 Қисми якуми филми бадеии «Дўсту душман». 16.55 Мероси тиллоӣ. 17.05 Эълони намоишҳо. 17.10 Студияи «Авлоди нав». Танаффуси калон. 17.35 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 18.00 Шарҳи телевизионӣ. 18.10 Огоҳ. 18.25 Дар олами тибб. 18.45 Навоҳои шом. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи телевизионӣ. 19.40 Давр - суҳбат. 19.55 Дар лаби ҷар. 20.10 Мизон. 20.30 Сурудҳои баҳор. 20.50, 21.25, 22.35 Эълонҳо. 20.55 Сериали «Эсмералда». 21.30 Овози ҷавонон. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Интерфутбол. 23.50 Давр. 00.55 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Санта Барбара». 18.00 Мултфилмҳо. 18.25, 20.00, 21.25, 22.45 Пойтахт. 18.45 Сериали «Жан Кристоф». 19.35, 21.10, 22.30 Телегазетаи «Экспресс». 19.50 Ҷозиба. 20.25 Сериали «Пули бедардимиён». 21.45 Фасли камолот. 22.10 Хушбахт бошед. 23.10 Кинонигоҳ. «Дўстдорони ханда». 00.40 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV

6.30 — 8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 Вести. 16.25 Мултсериал. 17.15 Дар олам чи гап? 17.25 Консерт. 18.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 19.00 Бозии «Ҳалқаи заиф». 20.00 Время. 20.35 Филми «Мантиқи зан». 21.40 Шаҳри қадимаву ҳамешаҷавон. 22.10 Соккар клуб. 22.30 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 22.40 Филми бадеии «Профессори парешонхотир». 00.05 Ахбор (русӣ). 00.35 Шаб ба хайр.

ҶУМЪА 19

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35,1735 ТВ Маркет. 8.40 Шарҳи рўзномаҳо. 9.00 Телефилми «Табиати Ўзбекистон». 9.20 Мероси тиллоӣ. 9.40 Ўзбекистон: ҷавонони асри XXI. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо.10.05 Филми бадеии «Одам амфибия».11.35 Солҳо ва роҳҳо. 11.55, 13.55 Шарҳи телевизионӣ. 12.05 Телемусобиқаи «Серзавқон ва зуккоён». 13.15 ТВ клип. 13.25 Сериали «Ошин». 14.10 Тележурнали «Бешбармоқ».14.30 Филми бадеии «Қиссаи кўҳҳои дерина». 15.40 Шаҳрат озода бод.15.55 Ба сўи камолот. 16.15 Гулшани нафосат. 16.45 Депутат. 17.05 Фарзанд — ситораи умед. 17.30 «Оинаи таърих». Тирмиз, қисми 2. 18.10 Тафсилот. 18.25 Телелотереяи «Омад қувончӣ». 19.05 Ба сўи ҳидоят. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Як ҷуфт суруд. 20.30 Ахбор. 21.05 Барномаи истироҳатии «Одамони азиз». 21.55 Сериали «Ошин». 22.25 Гаҳвораи тиллоӣ. 22.50 Варзиш. 23.05 Ахбор - дайҷест. 23.25 Тимсоли Ватан.

Ўзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Субҳи давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав». Танаффуси калон. 9.40 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 10.05 Давр суҳбат. 10.20 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.30 Сериали «Эсмералда». 11.00 Мизон. 11.20 Экран ба хурдтаракон. 12.00 Овози ҷавонон. 12.20 Оҳангҳои куҳан. Мирзо Бобур. 12.30 Рў ба рў бо оташ. 12.45 Интерфутбол. 14.25 Мутолиа. 14.40 Дастури маърифии «Сайёраи сеюм». 15.30 Ҷавонон месароянд. 15.40 Қисми дуюми филми бадеии «Дўсту душман». 16.55 Эълони намоишҳо. 17.00 Студияи «Авлоди нав». Ў кист? Ин чист? Калиди тиллоӣ. 17.30 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 17.55 Ҷавонон месароянд. 18.05 Автосалтанат. 18.20 Овози ҷавонон. 18.40 Навоҳои шом. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Ҳуқуқ ва қарз. 20.00 Оҳангҳои суннатӣ. 20.05 Қиёфаи аср. 20.25 Дастури мусиқии «Ишқи ёр». 20.40, 21.15, 22.45 Эълонҳо. 20.45 Сериали «Эсмералда». 21.20 Телеклуби ҷавонон — «Бунёдкор». 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40.Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Шоҳони ринг. 0.05 Давр.00.20 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Санта Барбара». 18.00 Мултфилмҳо. 18.25, 20.00, 21.25, 22.30 Пойтахт. 18.45 Сериали «Жан Кристоф». 19.35, 21.10, 22.00 Телегазетаи «Экспресс». 19.50 Мусиқӣ. 20.25 Сериали «Пули бедардимиён». 21.45 Мавзўъи долу зарб. 22.15 Маскани саломатӣ. 22.55 Кинонигоҳ «Бевафоён». 00.25 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV

6.30 — 8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 Вести. 16.25 Мултсериал. 17.15 Дар олам чӣ гап?. 18.25 Консерт. 18.00 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 19.00 Майдони мўъҷизаҳо. 20.00 Время. 20.35 Филми «Мантиқи зан». 21.40 Нигоҳ. 22.00 Дурдаршан. 22.25 Филми бадеии «Ҷентелменҳо занҳои малламўйро дўст медоранд». 23.50 Ахбор (русӣ). 00.20 Шаб ба хайр.

ШАНБЕ 20

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 ТВ Маркет. 8.40 Шарҳи рўзномаҳо. 9.00 Телефилми «Бачаҷон». 9.15 Ба сўи ҳидоят. 9.35 Мултфилм. 10.35 Телеалманахи «Маърифат». 11.15 Гаҳвораи тиллоӣ. 11.40 Шарҳи телевизионӣ. 11.45 Қисми якуми филми бадеии «Маскав ба оби дидаҳо бовар намекунад». 12.45 Ўзбекистон ватани ман. 13.05 Қисми дуюми филми бадеии «Маскав ба оби дидаҳо бовар намекунад». 14.20 Варзиш. 14.35 «Оинаи таърих». Тирмиз, қисми 3. 15.00 Тамошоҳи сирк. 15.20 Спектакли «Мактуби навиштанашуда».16.20 Дар оилаи ягона. 16.50 Телебозии «Шаҳрчаи серзавқ». 17.20 Ба бахтамон сиҳҳат бошед. 17.40 Экран ба хурдтаракон. 18.00 Дунёи рангин. 18.15 Баъд аз ҷамъомади бадеӣ. 18.35 Амонати бурднок. 18.55 Асрори пазандагӣ. 19.05 Ҳаёти деҳот. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00. Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 Ахбор. 21.05 Тамошои театрикунонидашудаи «Озмуни суманак», қисми 1. 22.05 Футбол. «Трактор» — «Қўқон-1912». 22.50 Ахбор - дайҷест. 23.10 Алманахи ТВ. 23.30 Қисми якуми филми бадеии «Ромео ва Ҷулетта». 00.35 Тимсоли ватан.

Ўзбекистон II

7.55 Эълони намоишҳо. 8.00 Субҳи Давр. 9.00 Студияи «Авлоди нав». Ў кист? Ин чист? Калиди тиллоӣ. 9.30 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 9.55 Дар олами табобат. 10.15 Огоҳ. 10.30 Сериали «Эсмералда». 11.00 Қиёфаи аср. 11.20 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 11.30 Шоҳони ринг. 12.30 Овози ҷавонон. 12.50 Қисми дуюми филми бадеии «Дарбадарӣ». 13.35 Таронахонони ҷавон месароянд. 13.55 Теннис. 14.35 Ҳамсинф. 14.55 Сериали «Экспедитсия». 15.45 Мероси тиллоӣ. 15.55 Сериали «Рамаяна». 16.30 Шарҳи телевизионӣ. 16.35 Эълони намоишҳо. 16.40 Студияи «Авлоди нав». Вохўриҳои дўстӣ. 17.05 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 17.30 Аз забони бача. 18.00 Футбол ҷамъ. 18.20 Навоҳои шом. 18.35 Тиҷорат академия. 18.50 Мероси тиллоӣ. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Каталог.19.45 Давр суҳбат. 20.00 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 20.05 Чеҳраи ситораҳо. 20.35, 21.25, 22.35. Эълонҳо. 20.40 Филми бадеии «Дарбадарӣ», қисми 3. 21.30 Меҳмони ғайричашмдошт. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Таронаҳои шабона. 22.50 Кинотақдим. 23.10 Филми бадеии «Моҳидории деркашида». 00.45 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Мултчархифалак. 17.40 ТВ ҷамъ. 18.00 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 18.40, 19.45, 20.35 Телегазетаи «Экспресс». 18.55 Хусусигардонӣ: давра ба давра. 19.15 Табрику муборакбод мекунем. 20.00 Шарҳи пойтахт. 20.20 Ҳамчун гавҳар. 20.50 Ташриф. 21.10 Чаро? 21.40 Кинонигоҳ, серияҳои 1 ва 2-и «Нозукниҳоли зебоям». 00.25 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV

9.00 Эълони намоишҳо. 9.05 Мусиқӣ. 9.10 Панорамаи хандаи Е. Петросян. 9.45 Лаззат. 10.05 Навигариҳо. 10.15 Забони англисӣ барои шумо. 10.40 Бо ҳамроҳии Т. Полонская. 11.00 Филми бадеии «Биист, модарам маро ҳимоя мекунад». 12.20 Видеоканали «Дўстӣ» «Умед», «Чинсен», «Бизнен мирас». 13.20 Забони олмонӣ. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 Мултсериал. 16.20 Ченаки панҷум. 16.45 Бунафша. 17.05 Рўзонаи Британия. 17.20 Консерт. 18.05 Ҳазл аз паси ҳазл. 18.50 Телебозии «Кӣ миллионер шудан меҳоҳад?». 20.00 Время. 20.30 Аз ҳафт то ҳафтод. 21.00 Ҷопони имрўза. 21.25 Мусиқӣ. 21.50 Филми бадеии «Черрӣ Магуайр». 23.45 Ахбор (русӣ). 00.15 Шаб ба хайр.

ЯКШАНБЕ 21

Ўзбекистон I

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 Барои бачаҳо кинодастури «Камалак». 9.10 Ғароибот. 9.30 Мултфилмҳо. 10.00 Ба Ватанам хизмат мекунам. 11.00 Меҳри модар. 11.20 Телемусобиқаи «Бозиҳои шавқовар». 11.55 Навоҳои барҳаёт «Гулузорам». 12.15 Асрори пазандагӣ. 12.25 Телеминиатураҳо. 13.00 Телемусобиқаи «Фикр кун, ҷўй, ёб». 13.35 Сиркҳои ҷаҳон. Массимо. 14.35 Гавҳари қалб. 14.50 Муҳофиза. 15.05 Футбол. «Машъал» - «Насаф». 15.55 Телеалманахи «Ин фасли аҷиб». 16.15 Қароқалпоқнома. 16.40 Солҳои талабагиам. 17.00 Телелотереяи «Оқ олтин». 17.40 Телебозии «Тоҷи тиллоӣ». 18.00 Футбол «Пахтакор» — «Қизилқум». 18.50 Андешаҳои деҳот. 19.05 Ҳокимияти чорум. 19.25, 20.00, 20.25, 21,10 Эълонҳо. 19.30 Таҳлилнома (русӣ). 20.05 Таронаҳои эстрадӣ. 20.30 Таҳлилнома. 21.15 Қисми дуюми тамошои театркунонидашудаи «Озмуни суманак» (А. Обидҷон). 22.15 Дар олами кино. 22.45 Қисми дуюми филми бадеии «Ромео ва Ҷулетта». 23.50 Тимсоли Ватан.

Ўзбекистон II

7.55 Эълони намоишҳо. 8.00 Субҳи Давр. 9.00 Студияи «Авлоди нав», вохўрии дўстӣ. 9.25 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 9.50 Футбол ҷамъ. 10.10 Давр суҳбат. 10.25 Навоҳои Хоразм. 10.40 Экран ба хурдтаракон «Саргузаштҳои дўстони ҷавон». 11.15 Зина ба зина. 11.45 Дастури ҳарбӣ - ватанпарварӣ. Марди майдон. Мактубҳои сарбозон. 12.25 Дастархони пурфайз. 12.40 Навоҳои қалби зан. 12.55 Филми бадеии «Дарбадарӣ», қисми 3. 13.40 Футбол 2002. 14.25 Сериали «Экспедитсия». 15.15 Ҳамсинни деҳотиам. 15.35 Мероси тиллоӣ. 15.45 Ҳафтаномаи варзиш. 16.00 Сериали «Рамаяна».16.35 Эълони намоишҳо. 16.40 Студияи «Авлоди нав». Вазифаи хона, ашъори бачаҳо. 17.05 Сериали «Саргузаштҳои самовӣ». 17.30 Шарҳи телевизионӣ. 17.40 Дастури маърифии «Сайёраи сеюм». 18.30 То боздид дар рўзи якшанбе. 18.45 Навоҳои шом. 18.55, 21.55. Иқлим. 19.00 Давр навигариҳо. 19.20 Шарҳи телевизионӣ. 19.25 Тилсими оила. 19.45 У. Отаҷонов месарояд. 20.05, 20.55, 22.30. Эълонҳо. 20.10 Филми бадеии «Дарбадарӣ», қисми чор. 21.00 Бозии интеллектуалии «Заковат». 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Як ҳафтаи Давр. 22.35 Таронаҳои шабона. 22.45 Филми бадеии «Шаҳри дилбохтагон». 00.15 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Олами сеҳрноки афсонаҳо. 19.00 Варзиш, тайм. 19.20 Табрику муборакбод мекунем. 19.50, 20.25, 22.30 Телегазетаи «Экспресс». 20.05 Телефакт. 20.15 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 20.40 Мулоқоти бевоситаи Тошканд ва тошкандиҳо ноҳияи Яккасарой. 21.40 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 22.45 Кинонигоҳ «Доярҳо». 00.15 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV

9.00 Эълони намоишҳо. 9.10 Қайдҳои ғайрироҳии Д. Крилов. 9.30 Ҳангоме ки ҳама дар хонаанд. 10.10 Барномаи ахбору истироҳатии «Кайфият». 11.10 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 11.20 Филми бадеии «Таҳхони аждаҳоҳо». 13.00 Забони франсавӣ. 13.25 Мусиқӣ.13.50 Видеоканали «Дўстӣ», **«РАНГИН-КАМОН»,** «Дидор». 16.30 Эълони намоишҳо. 16.35 Донистан меҳоҳам. 17.00 Экран ба хурдтаракон. 17.30 Киномазҳакаи «Маликаи бензоколонка». 19.00 Сирки Будапешт. 19.55 Пазмонӣ. 20.10 Ҳамсинон. 20.40 Ассалом Франсия. 21.00 «Ҳафт рўз» ҷамъбасти ҳафта. 21.25 Кинопрофӣ. 21.45 Филми бадеии «Робин Гуд» 23.05 Таҳлилнома. 23.40 Шаб ба хайр.

Футбол

Чемпион меланғад

Дарҳақиқат, чемпиони мамлакат — ҷамоаи «Нефтчӣ» чандест, ки меланғад. Албатта сабаби ин бисёр аст. Баъзе дигаргуниҳо дар ҷамоа, на ҳама вақт фароҳам гаштани тайёрӣ ба мавсим ва ниҳоят бар зидди чемпион бо тамоми масъулият ба майдон баромадани тимҳо сабаби асосии пешпохўрии чемпионанд. Баъди мағлубият дар оғози мавсим аз «Насаф» футболбозони Фарғона чӣ тавре ки мегўянд, то ҳол бозии худро ёфта наметавонанд. Инро талоши ҷамоаи «Нефтчӣ» дар давраи гузаштаи мусобиқот бо тими «Пахтакор» бори дигар нишон дод. Азбаски сухан аз хусуси «Пахтакор» рафт, мехостем дар бораи бурдбориҳои ҷамоа каме ҳарф занем. Ҷамоа, ки аз ҳисоби футболбозони ҷавони болаёқат мукаммал гардидаст, аз оғози мавсим аз паи он мекўшад, ки мухлисонашро наранҷонад. Ҷамоа баъд аз ғалаба дар вохўрии аввалин бар «Трактор» паси ҳам болодастӣ дорад. Ин натиҷаи тайёрии хуб ва чашми кордонии мураббӣ В.Ҷалилов мебошад, ки дар мавриди зарурӣ бозингарро дар майдон иваз карда, ҳар як рафтори аъзоёни ҷамоаро хоҳ дар ҷараёни вохўрӣ ва ё хоҳ дар машқҳо бошад, оромона, ҳамҷиҳатона таҳлил намуда, дар вақташ онҳоро рўҳбаланд карда метавонад. Самараи ин тавр корбарӣ мебошад, ки «Пахтакор» то ҳол талхии мағлубиятро начашидааст. Ҷамоа дар чор вохўрӣ ба дарвозаи ҳариф 9 тўб зада, аз дарвозаи худ буду шуд як тўб гузарондааст, ки ин баъди ҷамоаи «Қизилқум» натиҷаи хуб мебошад.

Акнун каме дар бораи талоши «Пахтакор» бо «Нефтчӣ». Тавре ки ишора шуд, футболбозони Фарғона нисбат ба мавсимҳои пешина он қадар маҳорати хуб нишон дода наметавонанд. Аз ҷамоаҳое мағлуб мегарданд, ки аз ҳар хусус нисбат ба худ камтаҷрибаанд. Албатта ҳар як тим ҳаракат мекунад, ки бар зидди пешқадам ва алалхусус чемпион бо тамоми қувва мубориза барад. Дар баъзе мавридҳо бепарвосандии бозингарони «Нефтчӣ» нисбат ба ҳариф ба чашм мерасад. Ин дар вохўрии чемпион бо «Насаф» мушоҳида шуда буд. Дар мусобиқа бо «Пахтакор» бошад, маълум гардид, ки то ҳол бозингарони «Нефтчӣ» дар майдон якдигарро дар фурсати зарурӣ дастгирӣ карда ва фаҳмида наметавонанд. Саросемагӣ, парокандагии хатҳои ҳуҷум ва ҳимоя ба назар мерасад. «Пахтакор», ки аз бозӣ ба бозӣ маҳоратро сайқал медиҳад, аз паи барҳам додани нуқсонҳо мекўшад. Дар талош бо «Нефтчӣ» аз бесарусомонии меҳмонон истифода бурда ва ниҳоят бозии боби дили ҳаводорон нишон дода, чемпиони мамлакатро ба ҳисоби 2:0 мағлуб сохт.

Боз як мулоҳиза. Одатан мураббиҳо барои ҳаракатҳои бемаврид ва хатоҳои роҳдодаашон дар майдони бозӣ дастпарварони худро танбеҳ медиҳанд. Вале мураббиёни кордида ин ҳолатро оромона баъди анҷоми мусобиқот ба бозингари ба хатогӣ роҳдода мегўяд. Аз паи минбаъд такрор нагаштани он чораҷўӣ мебинад. Аммо ин рафторро нисбати мураббии «Нефтчӣ» Ю.Саркисянс гуфтан он қадар дуруст намеояд. Ба хотир оред ҳаракатҳои Ю.Саркисянсро дар вохўрии ҷамоааш бо «Пахтакор». Вай борҳо ба майдони бозӣ наздик омада, бо овози баланд бозингареро, ки нохост ба хатогӣ роҳ додааст, танбеҳ медиҳад. Баъди ин бозингар асабонӣ шуда ҳолати ў қариб, ки ба ҳамаи аъзоёни ҷамоа паҳн мегардад. Ба фикри мо ин гуна рафторҳои мураббиҳо ба бозингар таъсири бад мерасонад. Дар ниҳояти ҳол мутаносибии ҷамоа ва аҳлии он халалдор мегардад. Агар ин ҳолат дар майдони ҳариф рўй диҳад, боз ҳам аламовар аст. Ин гуна вазъияти ногувор дар талоши «Нефтчӣ» бо «Пахтакор» мушоҳида шуд, ки ба чӣ овардани ин ҳолат ба мухлисони футбол маълум аст.

Мехостем аз хусуси ҷамоаи «Қизилқум», ки то ҳол нафақат талхии мағлубиятро начашидааст, балки аз дарвозааш ягонто ҳам тўб нагузарондааст, суханҳои хуб гўем. Ҷамоа алҳол дар ҷои аввали ҷадвали мусобиқаҳо мебошад.

Ниҳоят «Самарқанд» низ роҳи худро ёфта истодааст. Дар вохўрии гузашта ҷамоа футболбозони «Бухоро»-ро мағлуб сохт. Дар навбати худ «Машъал» «Зарафшон»-ро дар доғ мононд. «Навбаҳор» ва «Металлург» ҳам бар ҷамоаҳои «Қўқанд-12» ва «Дўстлик» ғалаба карда, мухлисонашонро мамнун сохтанд. Афсўс, ки нисбат ба ҷамоаҳои «Сурхон», «Андиҷон», «Трактор» ин ақидаро гуфтан ҷоиз нест.

Ин буд баъзе мулоҳизаҳо баъди мушоҳидаи талошҳои давраи чоруми тимҳое, ки бо умеди калон ба майдони бозӣ баромада буданд. Мусобиқоти давраи панҷум имрўз оғоз меёбад.Чемпиони Ўзбекистон «Нефтчӣ» дар майдони худ пешқадами ҷадвали мусобиқа — ҷамоаи «Қизилқум»-ро қабул мекунад.

О. ТОҲИР.

Оё шумо медонед?

Яке аз шаҳрвандони Шветсия дар савдои музояда бо нархи ниҳоят гарон шоҳмотеро харидорӣ намуд, ки бо вай гўё Наполеони Бонапарт бозӣ карда будааст. Рўзе аз рўзҳо фурўшандаи он пай бурд, ки яке аз донаҳои он мудом каҷ меистаду тоб меҳўрад. Аз дарунаш номае баромад, ки дар он нақшаи фирор бо тамоми ҷузъиёташ сабт ёфта буд.

Аҷибаш ҳамин аст, ки бо ҳамин қадар ҳассос буданаш нигоҳ накарда, Наполеон ҳатто пай набурда будааст, ки дар даруни донаи шоҳмот барои ў роҳи наҷотро муҳайё кардаанд.

❀❀❀

Чирчиракҳои ҷазираи Зоди бузург 6,5 сантиметр қад дошта, дарозии болҳояшон 18 сантиметрро ташкил медодааст. Ҳарчанд ҷуссаашон хурд бошад ҳам, овозашон бартарӣ доштааст. Овози онҳо ҳамқадами парвоз будааст.

❀❀❀

Яке аз хонумони бaобрўи Олмон вафот карду аз он ба духтури табобатгараш васиятномае боқӣ монд. Онро ба духтур доданд. Духтур онро кушода ҳангу манг шуда монд. Вай ресепте будааст, ки ў чил сол муқаддам ба беморaш дода буду агар доруи дар он навиштаро нагирад, дар солҳои наздик вафот карданаш муқаррар аст, нигошта шуда буд.

❀❀❀

Олимони амрикоӣ баъди тадқиқотҳои чандинсола ба хулосае омаданд, ки истеъмоли қаҳва ба болоравии фишори хуни инсон ягон алоқамандие надоштааст. Онҳо хулоса кардаанд, ки агар инсон ҳар рўз ба ҳисоби миёна ду пиёла қаҳва нўшад, ба саломатиаш таъсире намерасондааст.

❀❀❀

Футболкаи Пелеи номдор дар савдои музояда ба фурўш рафт, ки онро соли 1970 ҳангоми мусобиқоти ҷаҳон ў ба бар карда буд. Ва ин либос дар савдои музоядаи Лондон ба 220 ҳазор доллар ба фурўш рафтааст.

❀❀❀

Барои пухтани мураббо деги мис ва ё тағораи сирдорро истифода баред, ба мақсад мерасед. Деги мис бояд тоза бошад. Аз хотир набароред, ки занги деги мис заҳр ҷудо мекунад. Агар сирри тағораи сирдор кучидагӣ бошад, ҳаргиз дар он мураббо напазед.

❀❀❀

Фирмаи «Интернешнл имеджинг системс»-и Амрико барои пайгирон кўмакрасони аҷибе ихтироъ намуд. Он мошинест, ки чеҳраи соҳибашро дақиқ дар ёд мегирад. Ва он то 25,6 аломати инсонро ба дасти хотира месупорад. Одами дар ёд доштаашро бо вуҷуди ниқоб ба рў кашидан азбайни ҳазорон одамон пайдо карда метавонад. Компютери мошин аз 200 чеҳра ба як симо хато карданаш мумкин аст.

Ва ин мошин имкон дод, ки миқдори дуздидани воситаҳои техникиро ба қадри назаррас кам гардонад.

❀❀❀

Шаҳри Юпитер Айленди иёлати Флоридаи ИМА бори чорум паи ҳам шаҳри аз ҳама сарватманди Амрико эълон мегардад. Нишонаи асосии муайянкунии сарватмандии шаҳр нарху навои миёнаи манзил ба ҳисоб меравад.

❀❀❀

Кўдак махсусан дар синни чорсолагӣ аз ҳама бештар ҳарф мезадааст. Кўдак дар ин синну сол бештар бо бозичаҳо муносибат мекунад ва дар давоми як шабонарўз метавонад то 12 ҳазор калимаро талаффуз намояд. Вале танҳо маънии 920-тои онро дарк карда метавонистааст. Ва хулосаи мазкурро олими шведӣ Тогд Эразм пешкаши аҳли ҷамъият карда, ҳамаро ба ҳангу манг гузошт.

❀❀❀

Олимони руссиягӣ ва белоруссӣ компутеро бо номи СКИФ офаридаанд, ки дар як дақиқа 20 миллион ҷараёни мухталифро ба ҷо оварда метавонад. Арзишаш аз дигар компутерҳои ҳамин гуна сохт даҳ маротиба арзон аст. Вале он дар куҷо ва аз тарафи кӣ ихтироъ гардидааст, маълумоте нест.

Номи мусаввири машҳур Пабло Пикассоро алҳол номи аз ҳама дарози ҷаҳон номбар мекунанд. Яъне номи пурраи мусаввир Пабло Диего Хосе Фарносико де Неула Хуан Нопемукенс Криспин Крисливно де ла Сатиема Трипилаод Руис де Пикассо будааст.

❀❀❀

Ба фикри олимон алҳол дар саросари ҷаҳон 400 номгўй рустание ҳаст, ки обу ҳаворо «пешакӣ» башорат мекунанд.

❀❀❀

Тиллое, ки соли 1969 ёфт гардидаасту дар Австралия рух додааст, аз ҷиҳати софи то ҳол «қаҳрамон» ба ҳисоб меравад. Бозёфт 70,8 килограмм буда, тиллои соф 69,9 килограммро ташкил додааст.

❀❀❀

Ҳарорати бадани одам барои то як дараҷа гарм кардани қариб се тонна об, ё худ барои ҷўшондани ду сатил об қодир аст.

❀❀❀

Сокини Певаполи Амрико Арлинин бо як хондан 157-350 шеърро дар ёд мегирифт. Азбаски шеърҳои Дантеро хуб медид, баъзан дар як хондан 360 саҳифаро ҳам боз гардондааст.

❀❀❀

Телефони мобилӣ алҳол саросари Англияро фаро гирифтааст. Ба зараровар будани он нигоҳ накарда, дар ин ҷо одамеро дарёфтан душвор аст, ки чунин телефон надошта бошад. Олимони Англия аз он хавотиранд, ки ин «маризӣ» боиси оқибатҳои гарон гардида, таъсири манфиаш аз сигоркашӣ ҳам афзун гардиданаш мумкин аст.

Зодрўз муборак!

Дилбари азизу меҳрубон!

Дар ин айёми пурфайзу пуртароват баҳори 30- уми умро истиқбол мегиред. Ба ҳамин муносибат шуморо аз самими дил табрику таҳният намуда, тамоми хушиҳои зиндагиро таманно дорем. Аз даргоҳи Худованди Карим ба Шумо тани сиҳҳат, хотири ҷамъ, комёбӣ, комронӣ мепурсем. Чи хеле ки шоир фармудааст:

Чу Саъдӣ пир гардӣ кам набинӣ,
Чу Ҳофиз шод бошӣ ғам набинӣ.
Чу Сино дар дилу дида бошӣ,
Чу Ҷомӣ оқилу фархунда бошӣ.

Бо камоли эҳтиром, модарарўсат Фарида, падарарўсат Ғуломҷон, ҳамсарат Садриддин, Алишер, Раъно, Абдураззоқ, Света, Санҷар ва Заррина.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдикулов.

Рўзнома ҳафтае ду маротиба: рўзҳои чоршанбе ва шанбе мебароянд.

Рўзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рўзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рўзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ўзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 344.

Теъдоди чоп 3000.

Ҳисоби сурати мо дар бонк: Х/С 20212000800101767001, МФО 00423. Шўъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: **Т. ИКРОМОВ.**
Мусаҳҳеҳон: Ф. ДОНИЁРОВА, Ҳ. КАМОЛИДДИНОВА.
Саҳифабанд: Г. Раҳимова.

Нишонии мо:

700047 ш.Тошканд, кўчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83; шўъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.

Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кўчаи Буюк Турон, хонаи 41.